

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon: 159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973. május 9.

bb 1. a főváros legveszélyesebb utjai

1 -don/h1 bh -cz

1973. május 9.

a fővárosban a tavalyi baleseti adatok értékelése alapján összeállították a balesetveszélyes forgalmi csomópontok, keresztezések, utvonalak listáját. ebből kiderül, hogy a legtöbb baleset - szám szerint 233 - a IX. kerületi Üllői úton történt. a VII. kerület legveszedelmesebb utvonala a Rákóczi út, a belvárosban pedig a Bajcsy Zsilinszky út. mint a jegyzőkönyvekből kiolvasható, a balesetek „főszereplői”, az esetek nagy többségében az uttesten figyelmetlenül áthaladó gyalogosok. a karambolokban szerepük van autósoknak is, akik közül sokan nem tartják meg a követési távolságot.

a VI. kerületi népköztársaság útján a forgalmi sáv szabálytalan változtatása okoz sok balesetet. a kocsitulajdonosok körültekintés nélkül, sokszor a sebességet sem csökkentve cserélgetik a közlekedési sávokat.

/folyt. köv./

- 1 -

NA

bb 1. a főváros ... 1. folyt./ bh

feltűnően sok baleset fordul elő a forgalmi csomópontokban, kereszteződésekben. a ii. kerületi szilági erzsébet fasor tavalyi 60 balesetéből a legtöbb a nyul utcai saroknál történt. kőbánya legveszélyesebb pontja az üllői út - somfa utca kereszteződése, a xv. kerületben a frankovics utca - madách utca találkozási pontja, a xi. kerületben pedig a kosztolányi dezső térbe torkolló szinte valamennyi utca. a balesetek okozói többnyire a gépkocsivezetők: nem adják meg az elsőbbséget.

rendkívül sok balesetet idéz elő a gyorsajtás, az autók igen gyakran lépik túl a megengedett maximális sebességet. ez főleg a külső kerületekben jellemző, ahol viszonylag sok a hosszú, egyenes út, pedig itt fokozott óvatosságra van szükség, mert az itteni utthalózat állapota meglehetősen rossz. az utak burkolata sok helyütt töredezett, hepehupás. a xvii. kerületi pesti ut például az elmúlt esztendőben 72 balesetnek volt a színhelye, a xviii., illetve a xix. kerületi vörös hadsereg utján 170, a xxii. kerületi nagytétényi uton pedig 56 baleset történt./mt1/

--

bb 2. egy szovjet édesapa a szigetvári hősi temetőben nyugvó 17 éves katonafiánál

vid ká bh la

1973. május 9.

a szigetvári zrinyi vár falainál lévő szovjet katonai temető meghatározó esemény színhelye volt a napokban: egy 67 éves szovjet édesapa kereste fel a második világháborúban elesett 17 éves katonafia sírját. vlagyimir szergejevics boromiczenko moszkvai diák volt, amikor szovjet földön háború dult. mint társai közül sokan, ő is önként belépett a hadseregbe és részt vett a főváros védelmében. majd fegyverrel a kézben végigharcolta fél Európát és mint a ii. ukrán front katonája 1944 december 4-én elesett szigetvár felszabadításakor.

a múlt év végén levél érkezett a szigetvári városi tanácshoz az ukrániai volujki városkából. szergej ivanovics boromiczenko nyugdíjas kádármester arra kérte a tanácsot: kutsassák fel vlagyimir fia sírját és értesítsék róla, mert szeretné felkeresni gyermeke nyughelyét. a szovjet hősök szigetvári temetőjében 185 katonahamvai pihennek, közülük azonban csupán husznak ismerik a nevét és ez utóbbiak között volt a keresett is. a tanács így pontos felvilágosítást adhatott az édesapának és egyúttal meghívta, hogy látogasson el szigetvárra./folyt. köv./

- 2 -

NA

bb 2. /egy szovjet ... folyt./ bh

s most, a ii. világháború befejezésének 28. évfordulóján az apa - a szovjet hadsereg többszörösen kitüntetett egykori őrmestere - tisztelgett hős fia sírjánál. magával hozta vlagyimir egyetlen megmaradt fényképét, amelynek másolatát beépítik a sírkőbe. szigetvár vezetői ebből az alkalomból megmutatták a szovjet vendégnek a várost, amely a történelem során oly sokat szenvedett a háborútól és amely oly gyorsan fejlődik most, a békés építő munka éveiben.

tinusz jános, a városi tanács elnöke zrinyi miklós-émlék-éremmel tüntette ki a veteránt. az általános iskola egyik uttorőrse vállalta, hogy mindig gondozni fogja az ukrán katonafiu sírját./mt1/

--

bb 3. büntetőjogi világkongresszus budapestén 1974-ben - dr. szakács ödön nyilatkozata

t bc tm hi bh -cz

1973. május 9.

a nemzetközi büntetőjogi társaság 1974 szeptember 9-14-én budapestén tartja xi. kongresszusát. ennek jelentőségéről, előkészületeiről dr. szakács ödön, legfelsőbb bíróság elnöke, aki egyben a nemzetközi büntetőjogi társaság magyar nemzeti csoportjának elnöki tisztét is betölti, nyilatkozatot adott dr. baczony lászlónak, a magyar távirati iroda munkatársának elmondotta:

- a nemzetközi büntetőjogi társaság 1924-ben alakult meg azzal a céllal, hogy elősegítse a közeledést és az együttműködést azok között, akik a különböző országokban a büntetőjogot tanulmányozzák, illetve alkalmazzák, s munkájukkal részt vesznek a bűnözés okainak feltárásában, és a bűnözés elleni küzdelemben. magyarországon 1960. óta lépett kapcsolatba a nemzetközi társasággal, amikor annak kollektív tagja lett az ötvös loránd tudományegyetem állam- és jogtudományi karának büntetőjogi tanszéke, majd 1963-ban megalakult a nemzetközi társaság magyar csoportja, amely a magyar tudományos akadémia keretei között működik.

/folyt. köv./

- 3 -

NA

bb 3. / büntetőjogi... folyt./ bh

a magyar csoport tevékenyen segíti a társaság céljainak megvalósítását. részt vettek képviselőink a nemzetközi társaság legutóbbi hágai, illetve római kongresszusának munkájában, az azt megelőző előkészítő kollokviumokon. a magyar csoport tevékenységének jelentős állomása volt az 1971-ben visegrádon lezajlott nemzetközi kerekasztal konferencia megrendezése. a tanácskozás, amelyet „a természettudományos kutatás és a büntetőjog”, címmel tartottak, az élő emberekkel folytatott orvosi kísérletek problémájára fordította a fő figyelmet. a tanácskozásnak ugyan nem volt célja, hogy az elhangzott nézeteket valamilyen formális határozatban vagy állásfoglalásban rögzítse, de egyetértés volt abban, hogy a természettudományok fejlődésével összefüggő új problémákat a nemzetközi tanácskozás napirendjén kell tartani, azokkal továbbra is foglalkozni kell.

- a jövő évi kongresszus napirendjén négy téma kerül meg tárgyalásra. ezek: a büntetőjog eszközeinek és módszereinek fejlődése, a kábítószerekkel való visszaélés, a bűncselekmény sértettjének nyújtandó kártalanítás, s a légikalkodás.

- az első téma keretében azzal foglalkoznak, hogy a társadalomtudományok és a természettudományok fejlődésével jelentkező új lehetőségeket hogyan használhatja fel a büntetőjog. e témával kapcsolatban a főreferátumot dr. király tiber, az eötvös loránd tudományegyetem állam- és jogtudományi karának professzora tartja. a kábítószerekkel való visszaélés elleni jogi fellépés elsősorban a nyugati országokban jelent feladatot a büntetőjog művelőinek, de a tranzit-forgalom fokozódásával más országokban is szükségesnek mutatkozik az ilyen szerek csempészésének megakadályozása a jog eszközeivel. a légikalkodás napjainkban világszerte sok problémát okoz, és mindenképpen indokolt ennek gátat vetni a büntetőjog révén is. a bűncselekmény sértettjének nyújtandó kártalanítás a büntetőjog művelésében új és különleges kérdéskörre utal. ennek keretében azt tanulmányozzák, mennyiben volna lehetséges, hogy az állam azonban, hogy a bűncselekmény elkövetőit elítéli, kártalanítás nyújtson a sértettnek.

- mind a négy témában különböző városokban - new yorkban, freiburgban, szalonikiben, várnában - ugynevezett előkészítő előadások lesznek az ottani nemzeti csoport rendezésében, ahol a résztvevő országok képviselőinek soraiban előreláthatólag jelen lesznek a magyar nemzeti csoport delegáltjai is, akik közreműködnek a kongresszus elé kerülő referátumok kidolgozásában. a kongresszus iránt - amelyre ezúttal először kerül sor szocialista országban - máris nagy érdeklődés mutatkozik itthon és külföldön egyaránt. a tanácskozáson mintegy 600 külföldi részvételére számíthatunk.
/folyt. köv./

- 4 -

NA

bb 3. / büntetőjogi... 2. folyt./ bh

- az 1974-ben budapesten sorra kerülő xi. nemzetközi büntetőjogi kongresszus nemcsak a magyar nemzeti csoport tevékenységének lesz jelentős állomása, hanem azért is fontos esemény lesz a társaság életében, mert ekkor fogja ünnepelni alapításának fél évszázados évfordulóját. mindezek a körülmények arra kötelezik a kongresszus előkészítésében és munkájában résztvevőket, hogy fokozott aktivitással készüljenek, és működjenek közre e jelentős nemzetközi tudományos esemény sikeres lebonyolításában./mti/

.-

bb 4. avarkori sírokat találtak városlőd határában

vid ká bh -cz

1973. május 9.

városlőd közelében, a veszprémi bakonyi múzeum régészei avarkori sírokat tártak fel. a kibontott tíz sírből övgarnitúrák, kések és háromágu nyíltoredek, valamint edények kerültek elő. egy női sírban bronzból és ezüst lemezből készült díszeket is találtak. a leleteket a veszprémi múzeumban helyezték el./mti/

.-

bb 5. könyvek a kertészkedőknek - a mezőgazdasági kiadó terveiből

i ró tm hi bh -cz

1973. május 9.

egyre bővül és terebélyesedik a hazafias népfront égisze alatt működő kertbarátok köre: nem közömbös ugyanis a társadalom számára, mit és hogyan termesztenek a kiskertekben, a háztáji gazdaságokban, a kisegítő gazdaságokban, a szórványgyümölcsösökben és a házi kertekben. a kertgazdák nagy része azonban alaposabb mezőgazdasági ismeretekkel nem rendelkezik, ezért különösen jelentősek azok a szakkönyvek, amelyekkel a mezőgazdasági kiadó siet a kertészkedni szándékozók segítségére, igen gazdag választékot kínálva a szakmai önműveléshez. például a „kertünk, házunk, otthonunk”, című sorozatban már eddig is számos hasznos tanácsot kaphattak az olvasók a kiegészítő háztáji használatáról, a kertek védelméről, vagy például a jövedelmező háztáji zöldségtermesztésről.

/folyt. köv./

- 5 -

NA

bb 5. /könyvek a ... folyt./ bh

a második félévben is több olyan mű lát napvilágot, amelyek a házikert-tulajdonosoknak, a kertészkedő nagyközönségnek szólnak. ilyen mű nyújtó sándornak „ a kert öntözése „ című munkája. a könyv jelentős terjedelmet szán az öntözés módszereinek gépeinek, eszközeinek részletes ismertetésére, rajzos bemutatására, kibővítve a zöldségfélék, a gyümölcsstermő növények, a szőlő vagy disznónövények, és egyéb háztáji növények öntözési módjával. az iskolai tanulók is nagy haszonnal forgathatják bodor jános - gallyas csaba „ hasznos és káros rovarok a kertben „ című művét. megtudjuk belőle: hiábavaló a nagyüzemek szervezett növényvédelme, ha a káros rovarok a ház körüli kertekben korlátlanul szaporodhatnak. a legtöbb kerttulajdonos azonban nem tudja, mikor, mit és hogyan kell tennie. első-sorban az ő gondjukon kívánnak segíteni a szerzők, amikor a rovarokat jelentkezésük sorrendjében, hónaphoz kötve tárgyalják. a felismerést a körülbelül 150 fénykép és alaktani leírás könnyíti meg.

két nemzedék közös munkájának eredményeként született meg mohácsy mátyás - tímóti béla műve: az őszibarack. a könyv a telepítéstől kezdve a gyümölcs-szedésig, növényvédelméig az összes teendőt említi. csepregi pál - zilahi jános „ szőlőfajtáink „ című műve szintén nélkülözhetetlen munka, amely harmadik, teljesen átdolgozott kiadásban jelenik meg. /mt1/

..-

vbb 6. több mint 20 millió forintos támogatás a velencei - tavi kiránduló centrumhoz - a belkereskedelem az ifjúsági turizmus fejlesztéséért

i kf tr sb bh la

1973. május 9.

az ifjúsági törvény végrehajtásáról intézkedő ideai belkereskedelmi miniszteri rendelet számos feladatot adott a vendéglátásnak és az idegenforgalmi szervezeteknek. az intézkedések eddigi eredményeiről és a további tennivalókról nyilatkozott dr. juhász zoltán belkereskedelmi miniszterhelyettes, a belkereskedelmi ifjúsági bizottság elnöke kovács ferencnek, az mti munkatársának:

/folyt. köv./

- 6 -

NA

bb 6 több mint 20 millió 1. folyt./ bh

az ifjúsági turizmus fejlesztésére vonatkozó kormányhatározat nyomán a múlt év nyarán megkezdődött a velencei-tavi ifjúsági kiránduló centrum építése; 1980-ig körülbelül 5 000-6 000 fiatal talál hétfélig strandolási és pihenési lehetőséget, smintegy 1000 fiatal tartós szállást. a centrum kialakításának meggyorsításához a belkereskedelmi miniszter - a kormányhatározatban megszabott mértéken felül - az idén is több mint 20 millió forintos anyagi támogatást rendelt el. az intézkedés lehetővé teszi a kirándulóközpont részleges üzembehelyezését, nyárra már elkészül egy 150 személyes állandó szállásépület, bővül a konyha, zöldség-gyümölcs és tejárusító pavilonokat nyitnak, s kiépítik a molót. jövőre már szabadtéri mozija is lesz a kiránduló központnak.

kivánatos ezenkívül a határozatban rögzített kollégiumi szállás hasznosítására hozott irányelvek végrehajtásának meggyorsítása. ehhez a művelődésügyi miniszter utasítása több lehetőséget teremtett, amely szerint például a fiatalok igénybe vehetnek kollégiumi szálláshelyeket az express utazási iroda, valamint az idegenforgalmi hivatalok és vállalatok szervezésében. az ifjúsági turizmus fejlesztését szolgálja a személyenként és éjszakánként nyújtott 6 forintos szálláskedvezmény, amivel a fiatalokat az ifjúságpolitikai alap támogatja.

a vendéglátóiparnak a határozatból adódó fontos feladata egyebek között a fiatalok étkeztetési kínálatának és szórakozási lehetőségeinek bővítése is. a belkereskedelmi minisztérium felhívta a vendéglátó vállalatok, szövetkezetek figyelmét az ifjúság speciális keresletének kielégítésére. az igények alapján a fiatalok számára a három fő étkezés helyett naponta többszöri alkalmanként kisebb adagu, de szélesebb választékú étkezési formákat tartanak megfelelőnek. a vállalatok fordítsanak fokozott gondot a fiataloknak nyújtott étkezés árképzésére is. a minisztérium azt tartja kívánatosnak, ha a melegkonyhás üzletekben - az életkor sajátos kívánalmait érvényesítve - néhány tápláló, laktató ételt, vagy külön menürendszert a szokásostól alacsonyabb áron kínálnak, kifejezetten a fiatalok részére. a fiatalok étkeztetéséhez nyújt támogatást az ifjúsági alap is, amely június 15-től augusztus 31-ig napi egyszeri meleg ételhez, kizárólag ebédhez, 7.50 forint hozzájárulást ad. az utalványokat a megyei tanácsok szakigazgatási szervei, a kisz közreműködésével osztják szét a fiatalok között. az ifjúsági étkeztetés kiszélesítését szolgálja az a rendelkezés, amely szerint eltérően a korábbtól nemcsak egyes kijelölt üzletekben, hanem az idén már az ország valamennyi 11. osztályu, vagy ennél alacsonyabb besorolásu melegkonyhás vendéglátó üzletében beválthatók az étkezési utalványok. miután a kedvezményes utalványokat kispénzü fiatalok veszik igénybe, - s a kiszolgálásnál a pénzesebb vendégeknel hátrányosabb helyzetbe kerülhetnek - a kpvd sz ifjúsági bizottsága és a kisz-szervezet felhívta a vendéglátóipar dolgozóit - elsősorban a fiatalokat - hogy az utalványosokat tekintsék „ teljes-jogu „ vendégnek.

/folyt. 6/./

- 7 -

NA

bb 6. / több mint 20 millió .... 2. folyt./ bh

a vendéglátóipari vállalatok és szervezetek tartják napirenden, tekintsék „szívügyüknek”, az ifjúság szórakoztatásának kiterjesztését. a jó kezdeményezések tapasztalatai alapján az ifjúsági szórakozóhelyeken, művelődési házakban, ifjúsági parkokban, vállalati kulturális intézményekben törekedjenek arra, hogy a vendéglátó-kinálat mind választékában, mind áraiban a fiatalok szolidabb igényeihez alkalmazkodják. a vállalatok és szervezetek működési területeiken kezdeményezzék önálló ifjúsági szórakoztatóhelyek kialakítását. az ifjúsági parkok és szórakozóhelyek létesítéséhez egyébként - a kis- és közreműködésével - a belkereskedelmi minisztérium is nyújt némi anyagi támogatást. sokat segíthet a vendéglátóipar - s ez a meglévő üzlethálózat fokozott kihasználását is lehetővé teszi - ha az arra alkalmas üzleteket a nap meghatározott időszakában például ötórátéak, lemezklubok, irodalmi délutánok szervezésével a fiatalok szórakozásának szolgálatába állítja.

a belkereskedelmi minisztérium egyébként a napi feladatokon kívül foglalkozik az ifjúsági turizmus távlati fejlesztésével is. megvizsgálják és rövidesen kidolgozzák annak lehetőségeit, feltételét, hogy a fiatalok igényeit kielégítő szálláshelyeket, kempingeket, turistaszállásokat és alacsonyabb kategóriájú szállodákat miképpen tudják bekapcsolni az ifjúságturizmus szolgálatába. - fejezte be nyilatkozatát dr. juhár zoltán./mti/

--

bb 7. tit-segítség a nyári program összeállításához

i nn gk h1 bh -cz.

1973. május 9.

a tudományos ismeretterjesztő társulat budapesti szervezete a tudomány új vívmányainak megismertetése, a kultúra eredményeinek népszerűsítése mellett egyre nagyobb részt kér a szabad idő helyes megszervezéséből is. a közeljövőben például olyan sorozatokat indítanak, amelyek elsősorban a külföldre látogatóknak adnak segítséget: felkészítik őket az utazásra, alkalmat adnak előzetes tájékozódásra az illető ország műemlékeiről, muzeumairól és egyéb képzőművészeti alkotásairól. szombaton kezdődik a „csehszlovákia városai és muzeumai”, című, három előadásból álló sorozat, amelyben dr. maksay lászló művészettörténész vetített képek segítségével idézi fel prága műemlékeit, a magas-tátrát és környékét, pozsony és a vág völgyének műemlékeit. /folyt. köv./

- 8 -

NA

bb 7. /tit-segítség ... folyt./ bh

május 14-től négy előadásból álló beszámoló jugoszláviába kalauzol el bennünket. ezen belgrádról és a régi kolostorok művészetéről, szarajevó, mostar és zágráb művészeti emlékeiről lesz szó. dr. m. kiss páll művészettörténész ugyanakkor foglalkozik majd isztria és az adriai szigetek látásával is.

május 24-től dr. telepy katalin művészettörténész segítségével az érdeklődők az ndk-t „fedezhetik fel”, három héten át csütörtök délutánonként 6 órakor a képzelet szárnyán utazhatunk quedlingburgba, lipcsébe, weimarba, rostockba, eldenába, drezdába, meissenbe és számos más városba. hasonlóan nagy népszerűsége számíthat a „szép olasz városok muzeumai és műemlékei”, című, vetített képekkel illusztrált utibeszámoló: dr. dávid katalin művészettörténész elemzi többek között azokat a művészettörténeti érdekességeket, historiai alkotásokat, amelyek velencében, firenzében, rómaiban, nápolyban, valamint sziciliában várják az oda látogató magyar turistákat.

az utazási szezon előkészületeként a kossuth-klubban előadás hangzik el athén látóvalóiról, s indiáról. a corvina kiadóval közös rendezésben „utiképek gruziából és üzbégisztánból”, címmel cs. topos erzsébet, gink károly és gombos károly könyvének vetített képes bemutatására kerül sor a szerzők közreműködésével./mti/

--

bb 8 májusban és júniusban csak belföldre termel a jászberényi hűtőgépgyár

vidká bh la

1973. május 9.

százharmincezer hűtőszekrényt ad át a belkereskedelemnek a főszezonban - a második és a harmadik negyedévben - a jászberényi hűtőgépgyár. a legtöbb - naponta nyolc-kilencszáz darab - a százötven literes, kompresszoros rendszerű lehelből készül. májusban és júniusban - a nagy keresletre tekintettel - a hűtőgépgyár csak belföldre termel és így már a nyár első felében eleget tesznek a harmadik negyedévre szóló szállítási szerződések többségének. az első negyedévben a 210/60 literes, két hűtőteres készülék szállításával adós maradt a jászberényi hűtőgépgyár; ebből alkatrészhiány miatt egyetlen darabot sem tudtak átadni a kereskedelemnek. most az egri finomszerelvénygyárral kötött szerződést a jászberényi hűtőgépgyár és így előreláthatólag a harmadik negyedévtől kezdve folyamatosan tudják szállítani a két hűtőteres, kétszázötven literes hűtőszekrényt is./mti/

--

- 9 -

NA

bb 9. nemzetiségi népzenei fesztivál a rádióban

i m n tr hi bh -cz

1973. május 9.

a magyar rádió az idén megrendezi a hazánkban élő nemzetiségi népzenei fesztiválját. mint az mti tudósítójának elmondták a seregszemlét az teszi aktuálissá, hogy az elmúlt néhány évben alaposan megszorodtak a nemzetiségi együttesek; sok olyan kórus és zenekar, énekes és hangszeres szólista található szerte az országban, akik méltó módon képviselhetik a mikrofon előtt a magyarországi délszláv, német, román és szlovák hagyományt. nemzetiségeink népi kultúrája nem kevés szálal kapcsolódik a magyar folklorhoz, s így közvetlenebb megismerése hasznosan egészítheti ki a népzenei képet. ugyanakkor a nemzetiségi népzene ápolásával a nemzetközi népzenei kutatásnak is szolgálatot tehetünk. a köztünk élő délszlávok, németek, románok és szlovákok ugyanis különösen értékes hagyományt őriztek meg napjainkig.

a magyar rádió nemzetiségi népzenei fesztiválja keretében első alkalommal május 13-án, vasárnap délután pécsen, a lisztferenc hangversenyteremben délszláv-német est lesz. ezen baranya, bács-kiskun, somogy, tolna, vas és zala megyékből szerepelnek népi énekesek, hangszeres szólisták és zenekarok. egy hét múlva, május 20-án pedig román és szlovák estet tartanak a békéscsabai ifjúsági és uttörőházban. ezen békés, komárom és nógrád megyékből érkezett népművészek mutatják be tudásuk javát. a műsorokat a magyar rádió egy héttel később május 26-án, illetve 27-én sugározza. a fesztiválon összesen tíz megyéből csaknem 300 műkedvelő, énekes, muzsikus bizonyítja tehetségét.

az idén elsősorban azok az énekesek és hangszeresek állnak a mikrofon elé, akik korábban nem juthattak szóhoz. megismerhetjük majd a zalai délszlávokat, a somogyi és baranyai németeket, a békési szlovákokat is. a román szereplőket most is javarészen békés adja majd. természetesen meghívták a tavalyi fesztivál néhány kimagaslóan jól szerepelt résztvevőjét is. a hazai művészek mellett most külföldi közreműködőt is üdvözölhetünk: jugoszláviából érkezik hozzánk himzo polovina, csehszlovákiából pedig anna rusnáková, illetve a jozef zboron, stefan zboron kettős./mti/

--

- 10 -

bb 10. bővül a választható pályák köre - nőiesedés a gép- és műszeriparban - lányok a szakmunkásképzésben

i ol/fk um sb la

1973. május 9.

a tapasztalat szerint az általános iskola nyolcadik osztályát elvégzetteknek mintegy 83-85, ezen belül a fiuknak 95, a lányoknak pedig 71 százaléka tanul tovább. a gimnáziumokban továbbtanulóknak kétharmada, a szakközépiskolákban pedig a fele leány.

milyen lehetőségek vannak a leányoknak a szakképzés területén? - a kérdésre létási István, a munkaügyi minisztérium főosztályvezetőhelyettese válaszolt.

- jelenleg az országban dolgozó szakmunkások 13,7 százaléka nő, ugyanakkor a szakmunkásképzésbe felvett leánytanulók hányada ennek mintegy kétszerese. ez azt jelzi, hogy a fejlődés helyes irányban halad; egyre több leány választ élethivatásul szakmunkás pályát.

- közelebből vizsgálva az adatokat azonban kiderül, hogy a lányok még mindig a hagyományosan női és az ugynevezett „divatos”, szakmák iránt vonzódnak. több mint 80 százalékuk - csakugy mint 10 esztendővel ezelőtt -, elsősorban a kereskedelmi- és vendéglátó, valamint a könnyűipari /döntően a ruházati/ és a szolgáltatási ipari jellegű szakmákat választja, s csak a fennmaradó 20 százalék dönt a többi ipari, illetve építőipari szakmák javára. azokban a műszeripari szakmákban, amelyekre az aprólékos, finom, pontos munka a jellemző és amelyek elvégzésére a nők alkalmasabbak a férfiaknál - a lányok részvétele még messze elmarad a lehetőségektől. kevés a leánytanuló egyebek között az elektronikai-, az általános irodagép-, és a mechanikai műszerész szakmákban is. kevesen élnek a felvételi lehetőséggel a gépi forgácsoló és a villanyszerelő szakmákban is.

a továbbfejlődés érdekében a munkaügyi minisztérium széles körű komplex programot dolgozott ki, amelyet javaslatlathatásra megküldött a magyar nők országos tanácsának, a szot-nak, a hazafias népfrontnak, a tot-nak és a kisz központi bizottságának, valamint a képzésben érdekelt minisztériumoknak, megyei tanácsoknak, s a szakmunkásképző iskolák megyei igazgatóinak. ezek a fórumok sok értékes javaslatlathatással gazdagítva örömmel üdvözölték a minisztérium elgondolásait. mindennek nyomán úgy gondoljuk, alapvető feladatunk az iskolák pályairányítási munkájának hatékony javítása. emellett szorosabbra kell fűzni a pedagógusok, iskolai pályaválasztási felelősök, továbbá a megyei tanácsadóintézetek kapcsolatait. szoros együttműködést kell kialakítani a szervezés alatt álló üzemi pályaválasztási megbízottak hálózatával is. különösen sokat tehetnek a gazdagsági vezetők; mérsékeljék, segítsék legyőzni az üzemekben a női dolgozók munkájával szemben jelentkező idegenkedést, s ebben a törekvésben nem nélkülözhetik az üzemi párt- és tömegszervezetek támogatását sem.

/folyt.köv./
8.00/um

- 11 -

bb 10. / bővül a választható ...folyt./um

- az ideai felvételeknél azt kell szorgalmaznunk, hogy a képzésben résztvevő leányok arányát mindenekelőtt a gép-, és a műszeripari szakmákban növeljük. ehhez természetesen előbb meg kell teremteni a szükséges szociális feltételeket is. többek között növelni kell a szakmunkástanuló leányotthonok számát - új beruházásokból vagy a meglévők átalakításával - elsősorban a falvakban és a tanyai településeken. ezeken a helyeken ugyanis az általános iskolát végző lányok számára a kollégium és a szakmunkásképzésbe történő felvétel a továbbtanulásnak majdnem egyetlen lehetősége. az előzetes számítások szerint átalakítások útján 1975 végéig csaknem félezernyi leányotthoni helyet nyerhetünk, s ezzel az otthonban elhelyezhető leányok száma mintegy 6200-ra emelkedik. a jelenlegi tervidőszakban felépülő új otthonok összesen 7950 fiatalnak biztosíthatnak helyet; 1975 végére a tanulók mintegy 20 százalékának. ezen belül a leánytanulók aránya a jelenleginek csaknem kétszeresére növekszik. a leányotthoni férőhelyek számának további növelését az v. öt éves tervidőszakban is egyik kiemelt feladatunknak tekintjük. ismeretes, hogy a szakmunkásképzési alap első ízben az idén kerül felosztásra a gyakorlati képzésben közvetlenül résztvevő vállalatok, szövetkezetek között. ebből - a lányok számára különösen ajánlott 53 szakmában - a vállalatok évente mintegy 200 millió forintot kapnak vissza, s ennek felét a szakmunkásképzéssel kapcsolatos munkahelyek, szociális helyiségek fejlesztésére, folyamatos korszerűsítésére használják fel. a lányok képzéséhez szükséges vállalati feltételek kialakításához tehát jelentős anyagi forrás áll rendelkezésre. emellett a lányok és a szakképzetlen dolgozó nők körében a szakmatanulást széles társadalmi összefogás útján is segítenünk kell. ennek érdekében a pályaválasztási tanácsok megyénként munkabizottságokat hívtak életre. feladatuk annak vizsgálata, hogy a lányoknak melyik vállalatnál milyen szakmában nyílnak képzési lehetőségek, s fontos tennivaló az agitációs és propaganda munka terén jelentkező feladatok meghatározása is - fejezte be nyilatkozatát Létási István./mt1/

--

bb 11. új védőgát épül a tiszai bodrogközi szakaszán

vid/um ká cz

1973. május 9.

a tiszai bodrogközi szakaszán, balsa térségében, a folyó már annyira megközelítette a gátakat, hogy árvizek esetén könnyen veszélyessé válhat. ennek elkerülésére az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság tervei alapján a jelenlegi gát mögött mintegy kétszáz méterrel új védelmi vonalat építenek. a négy kilométer hosszú gát szakasz kialakítására tizenhat millió forintot fordítanak. az új gát a jövő év végére készül el./mt1/

- 12 -

8.05/um

To 835

bb 12. megkésztéri termelését a nagykanizsai téglagyár

vid/um ká cz

1973. május 9.

a somogy-zala megyei téglagyár és cserépipari vállalat nagykanizsai egyes számú téglagyárában nagyarányú korszerűsítéshez kezdtek. többek között műszáritóval ellátott gépsorokat állítanak munkába, hogy függetlenítsék a téglagyártást az időjárástól. a korszerűsítéssel megkésztéri a gyár termelése, évenként 30 000 000 téglát állít majd elő. a jelenlegi munkáslétszámmal. /mt1/

--

bb 13. segít a gazdaság - kibővíti a kilenc szabó gyerek otthonát seregélyesen

vid/um ká cz

1973. május 9.

szoba-konyhás házban lakik seregélyesen a tizenegytagú szabó család, a szülők és a kilenc gyermek. szabó józsef, a családfő, az agárdi állami gazdaság dolgozója nemrégiben azzal a kéréssel fordult a munkahelyéhez, hogy segítsék őt kis házában vakolásában. a munkavédelmi és munkáellátási osztály vezetője ellátogatott szabóékhoz, s látta, hogy milyen szűkösön laknak a két kicsi helyiségben, javasolta a gazdaságnak a kis ház kibővítését. a javaslatot elfogadták, s szabóék érdekében szinte az egész gazdaság összefogott. 20.000 forint segélyt, s ingyenes bontási anyagot utaltak ki a családnak. az elza-majori építőbrigád vállalta az építkezési szakmunkák elvégzését, a tervező iroda szocialista brigádja pedig társadalmi munkában elkészítette a bővítés - másfél szoba és fürdőszoba - terveit. a szabó-portára azóta szinte naponta érkezik a szükséges anyag, s néhány nap múlva az elza-majori építőbrigád megkezdte a falak felhúzását. a tervek szerint ősszel beköltözhet kibővített, új otthonába a szabó család./mt1/

--

bb 14. hat hónap, sokezer résztvevő - befejeződött a szovjet film-rejtvény játékpályázat

1 ró/gg um hi la

1973. május 9.

befejeződött az „ez a való világ...”, című rejtvény-játék és filmpályázat, amelyet - a szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója tiszteletére - fél esztendeje indított utnak az msztb, a művelődésügyi minisztérium filmfőigazgatósága és a mókép társadalmi és állami szervek támogatásával. máris megkezdődött a beküldött pályamunkák értékelése: a zsűriben ismert kritikusok és filmesztéták is részt vesznek. az ország minden részéről - egyénileg és csoportosan is - sokszázan válaszolták meg a „melyik a legkedvesebb szovjet film és miért?”, című kérdést. a társadalmi érdeklődésre jellemző, hogy a 2-5 gépelt oldal terjedelmű munkák szerzői között egyaránt található villamosmérnök, nyugdíjas bányász, óvónő, tanár, diák, tsz-tag, szocialista brigád, mszbt tagcsoport, és ifjusági klub is.

/folyt.köv./

- 13 -

8.17/um

To 835

bb 14. /hat hónap ,sokezer ....folyt./um

a filmesztétikai és filmtörténeti pályázatra - amelyben átfogóan kellett elemezni a szovjet filmművészet történetét, vagy annak egyes szakaszait - elmélyült, alapos felkészültségről tanuskodó dolgozatok érkeztek. az ajánlott témákon kívül - amilyen például „eizensteintől - iljenkóig”, - vagy „a szovjet filmművészet legújabb korszaka”, - számos értékes mű került a zsűrihez. néhány pályamunka címe érzékeltetheti a feldolgozás széles skáláját: „a szovjet film utja”, „a szovjet film kezdeti szakaszai”, „a sematizmustól az új hullámig”, „lenin a filmművészetben”, „a szovjet filmvígjátékok”, a rövidebb lélegzetű pályaművek között az emberi sors című film vitte el a pálmát, s a patyomkin páncélos című eizenstein film máig ható értékeit tanúsítja, hogy sokan ezt a filmet választották dolgozatuk tárgyául.

mint adorján józsef, a mokép főosztályvezetője elmondotta, igen változatosak a pályaművek: a színvonalas prózai elemzéseken kívül például nem volt ritka a szép gondolatokat, szubjektív változásokat versbe foglaló munka. bár végleges adatok még nem állnak rendelkezésre - hiszen országszerte még nem zárták le a moziban levő gyűjtőládákat - jelentősnek ígérkezik a siker, a szervezés alaposan felkészült a játékokra, megindulásakor egyeztetették a műsort a televízióval, s több kópia készítésével mindenütt hozzáférhetővé, láthatóvá tették a pályázatban szereplő filmeket. /mti/

--

bb 15. emlékülés a mentőszolgálat jubileuma alkalmából

t vt/tr-ju hgy

1973. május 9.

az országos mentőszolgálat - fennállásának 25. évfordulója alkalmából - szerdán jubileumi emlékülést tartott a tit bocska uti stúdiójának épületében. az emlékülésen megjelent és köszöntötte a 4.500 dolgozót tömörítő szervezetet dr. schultheisz emil egészségügyi miniszterhelyettes. ott volt dr. pesta lászló, az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottságának elnöke és dr. darabos pál, az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetének főtitkára is.

/ folyt. köv./

9.50/ju

13.10.21

- 14 -

om

bb 15, / emlékülés a ... 1. folyt./-ju

dr. bencze béla, az országos mentőszolgálat főigazgatója rövid visszatekintést adott a mentőszolgálat 25 éves működéséről és szólott a további feladatokról is.

a jubileumi eseményen kitüntetések, emléklapok, emléklapok átadására is sor került. dr. vajdas károly, az országos mentőszolgálat ügyvezető igazgatója a munka érdemrend arany fokozatát kapta, az országos mentőszolgálat öt dolgozóját az ezüst, illetve a bronz-fokozattal tüntették ki. tizenkét részesültek az egészségügy kiváló dolgozója kitüntetésben, és ugyanennyi kapott miniszteri dicséretet. ötvenen, akik 25 éve, vagy annál régebben dolgoznak a mentőszolgálatnál emléklapot kaptak. a mentőszolgálat többszáz dolgozója, akik öt-tíz vagy annál több éve példamutató munkát végez főigazgatói dicséretben részesült és más elismeréseket kapott. /mti/

--

bb. 17. halálos gázolások

sb/tm ág hgy

1973. május 9.

a baranya megyei kemse községben szónak dezső 24 éves gépkocsivezető, javítási munkát végezve Volán autóbusz alá feküdt, miközben 9 éves nevelt fiával az indítót bekapcsoltatta az autóbusz elindult és halálra gázolta az alatta dolgozó gépkocsivezetőt. szakértő bevonásával megkezdték a részletes vizsgálatot.

budaörs határában az m-1-es autópályán dr. tilesch zoltánné 59 éves budapesti főorvos személygépkocsijával figyelmetlen vezetés közben halálra gázolta a tiltott helyen gyalogosan közlekedő kviring emil 25 éves kistarcsai technikust.

szabolcs-szatmár megyében nyírparasznya belterületén a négy éves katona józsef az udvarról a nyitott kaput féktávolságon belül egy tehergépkocsi elé futott, amely halálra gázolta.

a ceglédi vasútállomáson áthaladó gyorsvonat halálra gázolta a tiltott helyen közlekedő kelemen sándor 29 éves ceglédi segédmunkást. /mti/

--

10.15/ ág

10.10.21

- 15 -

bb. 16. a keleti főcsatornába fulladt a fürdőző

i sb/gk ág hgy

1973. május 9.

a szabolcs-szatmár megyei tiszavasvári határában tóth istván 16 éves szamoszegi iparitanuló fürdés közben a keleti főcsatornába fulladt./mt1/

--

bb 18. koszoruzás a szabadság téri hősi emlékműnél

t -don/tm-ju hgy

1973. május 9.

a csehszlovák szocialista köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából frantisek dvorsky nagykövettel az élen a budapesti csehszlovák nagykövetség tagjai szerdán megkoszorúzták a szabadság téri szovjet hősi emlékművet. a koszorúzásnál jelen volt pesti endre vezérőrnagy a budapesti helyőrség parancsnoka és a külügyminisztérium több vezető munkatársa. ott voltak v.j. pavlov nagykövet vezetésével a szovjetunió budapesti nagykövetségének tagjai. /mt1/

--

bb 19. magyar cipő-, bőrdíszmü- és kesztyűkiállítás nyílik kijevben - tannimpex-sajtótájékoztató

t sz/gk-ju sb hgy

1973. május 9.

a tannimpex külkereskedelmi vállalat az ukrán kereskedelmi kamara közreműködésével május 28-tól több hetes cipő-, bőrdíszmü- és kesztyűkiállítást rendez kijevben. a kiállítás célja megismertetni a szovjet vásárlókkal a magyar ipar újdonságait, bemutatni a szovjetunióba irányuló jövő évi exportkollekciót, jelentették be szerdán a tannimpex sajtótájékoztatóján a vállalat vezetői.

/ folyt. köv./

10.42/ju

Tóth

- 16 -

bb 19. / magyar cipő-, ... 1. folyt./-ju

a kijevi nagyszabású árubemutatón a legtöbb újdonságot a cipőipar mutatja be. így 1800 különböző fazonu cipőmodellt láthat majd a közönség, de jelentős választékot képvisel a kiállított 680 féle bőrdíszmü és a több mint hatvanfajta kesztyű is. ezeket a tannimpex-exporttermékeket kilenc állami vállalat, hat tanácsi vállalat és 32 szövetkezet készíti. egyébként mindhárom termék exportja a szovjetunióba az elmúlt évek óta dinamikus fejlődést mutat, hiszen a cipő és bőrdíszmü kivitele három év alatt megkétszereződött, s a kesztyűszállítások is 50 százalékkal növekedtek. így az idén cipőből, bőrdíszmüből és kesztyűből a tannimpex már mintegy 60 millió rubel értékben szállít a szovjet piacra.

a sajtótájékoztatót az is elmondták, hogy a magyar bőrdíszmü és kesztyű rendkívül kedvelt a szovjetunióban, és a cipők minőségével kapcsolatos reklamációk 1971 óta a negyedére csökkentek. /mt/

--

bb 20. a hajduságban elvetették a tavasziakat - ,, névjegytáblák,, a határban

vid/ká-ju hgy

1973. május 9.

május első hetében befejezték a szántóföldi növények vetését a hajdu-bihar megyei közös gazdaságokban. a tavasziak közül a kukorica foglalja el a legnagyobb területet: csaknem százezer hektáron termelik az értékes takarmánynövényt. ez évben először a megye közös gazdaságaiban tizenhat nagyteljesítményű gépsort üzemeltetnek - 12 ezer hektáron termelik a kukoricát zárt rendszerben.

az elmúlt napokban a hajdusági községek határában ezerszámra tették ki a ,, névjegytáblákat,, : a tagonkint kimért kapások területét névvel jelölték meg. a legfontosabb munka ezekben a napokban a cukorrépa kapálása, illetve egyelése, amelynél a családtagok ezrei segítenek. a cukorrépával kapcsolatos munka nagyon széthuzodott, egyes helyeken ugyanis a szélverés miatt háromszor kellett földbe tenni a magadot. van ahol most kezdtek hozzá az első kapáláshoz, másutt pedig már az egyeléssel is végeztek.

/ folyt. köv./

10.45/ju

Tóth

- 17 -

bb 20. / a hajduságban ... 1. folyt./-ju

a hetek óta tartó forróság miatt megszakítás nélkül dolgoznak a hortobágy környékén az öntöző berendezések, eddig mintegy 1200 hektár kapott mesterséges esőt. /mt1/

--

bb 21. rendőrségi hírek

mm-ju hgy

1973. május 9.

nagy tiborné 27 éves ápoló pusztaszabolcsi lakos szabálytalanul és figyelmetlen haladt át az uttesten az v. kerület szent istván körut és szemere utca kereszteződésében és egy autóbusz elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

daka lászló 45 éves gépkocsivezető budapesti lakos a xiv. kerület telepes utca 58-60-as szám előtt személygépkocsival gyorsajtás miatt egy autóbusszal összeütközött. daka lászlót és utasát láng gáborné 50 éves nyugdíjas budapesti lakost súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

novotny rezső 50 éves fémcsiszoló budapesti lakos a xx. kerület haraszti ut 59 szám előtt személygépkocsijával gyorsajtás miatt elütötte ardellán andrásné 51 éves budapesti lakost, akit a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállítottak kórházba. novotny rezső ellen eljárás indult.

a x1. kerület bocskai ut 15 szám előtt silló béla 68 éves könyvterjesztő, budapesti lakos figyelmetlenül haladt az uttesten és nekiment egy tehergépkösi oldalának. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

xiv. kerület egressy ut 27-29 szám előtt iszlai gyula 47 éves gépkocsivezető budapesti lakos tehergépkocsival szabálytalanul kanyarodott, melynek következtében összeütközött egy motorkerékpárossal. a motorkerékpár vezetőjét tamás ferenc 19 éves mechanikai műszerész budapesti lakost súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba. iszlai ellen eljárás indult. /mt1/

--

10.55/ju

Tóth

-18 -

bb 22. sziklai jánosné,

hi-ju hgy

1973. május 9-

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje 76 éves korában elhunyt. búcsuztatása május 14-én, hétfőn 13 órakor lesz az óbudai temetőben.

mszmp

111. kerületi bizottsága.

/mt1/

--

bb 23. a varsói szerződés tagállamai katona-bélyeggyűjtőinek kiállítása

t vt/mm-ju hgy

1973. május 9.

szerdán délelőtt a néphadsereg központi klubjának nyári helyiségében ünnepélyes külsőségek között megnyílt a varsói szerződés tagállamai katona-bélyeggyűjtőinek első nemzetközi kiállítása. az érdeklődők a bemutatón 32 magyar és 27 külföldi kiállító 72 gyűjteményét láthatják. a kiállításon 324 tablón elhelyezett több tízezer bélyeg látható.

szász domokos ezredes, a központi klub parancsnoka üdvözölte az ünnepi megnyitó résztvevőit, akiknek sorában megjelent czinege lájos vezérezredes, honvédelmi miniszter, horn dezső közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes, dr. jánossy lájos akadémikus, a mabeosz elnöke, valamint néphadseregünk tábornoki és parancsnoki karának több tagja. ott volt v.k. andrjusczenko altábornagy, a varsói szerződés tagállamai egyesített fegyveres erői főparancsnokának magyarországi képviselője, f.k. iscsenko vezérőrnagy, az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadseregcsoport parancsnokságának képviselőjében, továbbá részt vettek a varsói szerződés tagállamai budapesti nagykövetségeinek katonai és légügyi attaséi, valamint a varsói szerződéshez tartozó hadseregek delegációi és a szovjet bélyeggyűjtő szövetség küldöttsége.

a megnyitón dr. steiner lászló, a magyar bélyeggyűjtők országos szövetségének főtitkára méltatta a kiállítás jelentőségét. ezt követően dr. jánossy lájos, átadta a fővédnöki díjakat.

/ folyt. köv./

11.15/ju

Tóth

- 19 -

bb 23. / a varsói szerződés ... 1. folyt./-ju

a kiállítás május 20-ig tart. megtekinthető hétköznapokon 14-től 19 óráig, szombaton és vasárnap 10-től 19 óráig. a posta ez alkalomra külön szelvényes emlékbélyeget adott ki, amelyet a helyszínen árusítanak és emlékbélyegzővel látnak el. /mti/

bb 24. több mint ezerféle jugoszláv termék a bnv-n

t sl/gk-ju sb hgy

1973. május 9.

milan drnjevic, a budapesti jugoszláv nagykövetség kereskedelmi tanácsosa és ladislav gross, a bnv jugoszláv pavilonjának igazgatója szerdán sajtótájékoztatót tartott a közelgő budapesti nemzetközi vásár alkalmából.

elmondták, hogy a jugoszláv vállalatok ezuttal 120 gyár több mint ezerféle termékét mutatják be, a közönség elé tárva a fémfeldolgozó ipar, a mezőgépipar, a vegyipar, legújabb árucikkeit, a korszerű háztartási gépeket, butorokat és zastava gépkocsikat. gyártanak például mosógépeket, mosogatógépeket, hűtőszekrényeket, villany-, gáz- és kombinált tüzhelyeket, fali mérlegeket, porszívókat. a zastava gépkocsicsalád tagjai között megtekinthetik a vásár látogatói a legújabb típust, a zastava 750 lux-ot, amely máris igen népszerű. a kempingezők számára új megoldású utánfutót is gyártanak és bemutatnak, s éppen magyar gazdasági vezetőkkel tárgyalnak arról, hogy a kocsikhoz szükséges sátrakat a jövőben magyarországon gyártanak, s azokat harmadik piacon közösen értékesítenék.

a két ország gazdasági együttműködése egyébként is föllendülőben van. a hosszú lejáratú árucseré-forgalmi egyezmény az 1971-75-ös időszakra 630 millió dolláros, vagyis a korábbi ötéves időszakénál 72 százalékkal nagyobb árucserét irányzott elő s a forgalom ennek megfelelően növekedett. a hatvanas években még évente 60-65 millió dollár volt a két ország áruforgalma, az 1970-ben 100 millió, 1971-ben 122 millió, 1972-ben pedig 130 millió dollárra emelkedett. külkereskedelmünket jelentősen segíti az a 15 kooperációs megállapodás, amelynek alapján a két ország együttműködik közúti járművek, gépek, tartós fogyasztási cikkek, mezőgazdasági gépek, elektronikai alkatrészek és más termékek gyártásában. most további megállapodásokról is tárgyalnak, szó van például arról, hogy az ismert automata mosógépek után rövidesen ugynevezett bioautomatikus mosógépek gyártását is megkezdik magyarországon, együttműködve a jugoszláv partnerekkel.

/ folyt. köv./

11.40/ju

- 20 -

bb 24. / több mint ezerféle ... 1. folyt./-ju

a sajtótájékoztatót az is hangsúlyozták, hogy különösen a kooperáció, a szakosítás, a műszaki-tudományos együttműködés területén még igen sok lehetőség kínálkozik a magyar-jugoszláv kapcsolatok további bővítésére. /mti/

bb 25. koszoruzás a gellérthegyen

t -don/gk-ju hi hgy

1973. május 9.

a győzelem napja, a második világháború befejezésének 28. évfordulója alkalmából v.j. pavlov nagykövet vezetésével a szovjetunió budapesti nagykövetségének tagjai szerdán a gellérthegyen elhelyezték a kegyelet koszorút a hazánk szabadságáért életüket vesztett szovjet hősök emlékművénél. /mti/

bb 26. az európai vasutak összehangolt fejlesztése - szombathelyen véget ért a nemzetközi vasutkoszerületi konferencia

vid/ká-ju hgy

1973. május 9.

az európai vasutak összehangolt fejlesztésére készülnek a kontinens országainak szakemberei - közölték szerdán a nemzetközi vasutkoszerületi konferencián szombathelyen. 1981-ben megkezdik az önműködő ütköző berendezések felszerelését a személy- és teherszállító kocsikra. az egyik legveszélyesebb vasuti művelet, a kocsi emberi erővel történő össze- és szétkapcsolását szüntetik meg ezzel. a szerelvényeket a korszerűsítés eredményeként gombnyomással lehet majd összeállítani, illetve felbontani. bizonyos rész kérdések előzetes tisztázását ezzel kapcsolatban a máv végezte el.

a konferencia résztvevői megállapították, hogy a gőzmozdonyok alkonya - 120 éves pályafutás után - visszavonhatatlan. a szocialista országokban - köztük hazánkban is - a nyolcvanas évek elejére kiszorítják a forgalomból a gőzöket. a magyar államvasutaknál folyamatban van a vontatási telepek kialakítása, amelyek a vontató járműváltás korszerűsítését szolgálják. Lengyelországban üzemi laboratóriumokat hoztak létre, új diagnosztikai módszereket vezettek be a villamos és dieselmozdonyok üzembiztos közlekedésének kiszolgálására. ismertették a csehszlovák vasutak új módszerét is a különböző típusú mozdonyok optimális fordulójának megszervezésére.

11.50/ju

- 21 -

bb 26. / az európai vasutak ... 1. folyt./-ju

a kétnapos konferencia Lindner Józsefnek, a MÁV vezérigazgatóhelyettesének zárszavával ért véget. /mt1/

bb 27. tíz évvel ezelőtt indult - negyvenezer családi házhoz készített falazóblokkot

vid/kz/mné-ju hgy

1973. május 9.

tíz esztendővel ezelőtt kezdték meg a termelési próbákat a kazincbarcikai könnyűbetongyárban. ez az ország egyetlen olyan gyára, ahol hőerőmű egyébként értéktelen pernyéjéből készül jó minőségű építőanyag. a könnyű, jó hő- és hangszigetelő, furható, fűrészelhető és faragható falazóblokkokból, nagy térfogatuk miatt a családi házak gyorsan építhetők. a gyárban tíz esztendő alatt a borsodi hőerőmű több mint egymillió tonna pernyéjét dolgozták fel, s ebből csaknem kétmillió köbméter építőanyagot, nagyjából falazóblokkokat készítettek, amennyiből negyvenezer kétszobás, komfortos családi házat lehet felépíteni. a gyárat jövőre tovább fejlesztik. a rekonstrukció után az eddiginél gazdaságosabban, több és jobb minőségű gázszilikát falazóanyagot állít majd elő. /mt1/

bb 28. átadta megbízólevelét a tunéziai köztársaság új magyarországi nagykövete

t bc/mm-ju -cz

1973. május 9.

Losonczi Pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke szerdán fogadta Moncef Jaafar rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet, a tunéziai köztársaság új magyarországi nagykövetét, aki átadta megbízólevelét.

a megbízólevél átadásánál jelen volt Cséteri Lajos, az elnöki tanács titkára, Garai Róbert külügyminiszterhelyettes, Nagy Lajos, a külügyminisztérium protokoll osztályának vezetője és Pesti Endre vezérőrnagy.

a nagykövet megbízólevelének átadásakor beszédében a többi között elmondotta:

/ folyt. köv./

12.40/ju

- 22 -

Így a gyár indítása óta már annyi falazóblokkot értékesítettek,

bb 28. / átadta megbízólevelét ... a . 1folyt./-ju

- a magyar népköztársaság - amely földrajzilag Európa szívében fekszik és történelme olyan gazdag tanulságokban - különösen meg tudja érteni egy kis országnak - mint Tunézia - a törekvéseit, amelyek mindenekelőtt az enyhülésre, az egymás mellett élésre és a békére irányulnak.

- Tunézia különösen nagy érdeklődéssel és mély megelégedéssel figyeli az Európában jelenleg végbemenő, történelmi jelentőségű fejlődést, s nagyon fontosnak tartja a napjainkban érvényesülő folyamatokat. a moszkvai, a varsói és a berlini megállapodások az enyhülés és a megbékélés olyan folyamatát nyitották meg, amely gyökeresen és kedvező módon átalakíthatja Európa arculatát, történelmének menetét.

- hangsúlyozni szeretném: nagy megtiszteltetés számomra, hogy szólhatok Magyarországnak a béke erősítésére, az enyhülés kiterjesztésére irányuló megfontolt, körültekintő és hatékony erőfeszítéseiről, amelyek oly jótékony hatásúak Európában és az egész világon. megbízatásom, hogy kifejezzem hazám legteljesebb készségét az Ön országával fenntartott kitűnő kapcsolatok további erősítésére mind gazdagabb tartalommal való megtöltésére.

- Tunézia nagy rokonszenvvel figyeli és nagyra becsüli Magyarország fejlesztési erőfeszítéseit, a gazdasági fejlesztés során felmerült problémákhoz való hozzáállást jellemző gondolkodásmódot, gyakorlatiasságot és megfontoltságot. úgy véli, hogy a magyar szellem alapvetően nem különbözik a tunéziaitól, s ez a két nép közötti közeledés és együttműködés legjobb feltételeit teremti meg.

Losonczi Pál a nagykövet beszédére válaszolva a többi között hangsúlyozta:

- a magyar népköztársaság elvi alapokon nyugvó külpolitikájának célkitűzése, hogy szerény lehetőségeihez mérten minél hatékonyabban hozzájáruljon a népek békéjének és biztonságának megőrzéséhez és megszilárdításához, a népek közötti barátság és sokoldalú együttműködés elmélyítéséhez.

/ folyt. köv./

12.45/ju

- 23 -

bb 28. / átadta ... 1. folyt./-ju

- osztom véleményét, hogy a béke és biztonság tartós rendszerének létrehozására irányuló erőfeszítések nemcsak Európában, hanem messze Európa határain túl is éreztetni fogják jótékony hatásukat. az eddigi eredmények biztatóak, ezért még inkább szükségesnek tartjuk a világ békeszerető, antiimperialista erőinek összefogását és hatékony együttműködését az emberiség egyetemes békéje és biztonságának megteremtése érdekében.

- mély aggodalommal követjük a közel-keleti eseményeket. a magyar népköztársaság elítéli az arab államok és a palesztinai nép jogainak helyreállítását, a megszállt területek kiürítését. továbbra is segítjük az arab népek harcát az izraeli agresszió következményeinek felszámolásáért, a biztonsági tanács 1967 november 22-1 határozatának végrehajtása alapján.

- külpolitikai tevékenységünk során nagy figyelmet fordítunk kapcsolataink erősítésére a gyarmati sorból felszabadul népekkel. fejlesztjük együttműködésünket, segítjük harcukat. nemzeti függetlenségük megszilárdítása érdekében.

- a magyar népköztársaság békepolitikája, a más népekkel való együttműködési készsége, az imperialista agresszió és a neokolonializmus határozott elítélése képezik az alapját annak is, hogy a tunéziai köztársasággal meglévő kapcsolatainkat - beleértve a magasintű kontaktusokat is a továbbfejlesszük, kutatassuk az együttműködési lehetőségeket.

a megbízólevél átadása után a nagykövet bemutatta Losonczy pálnak a kíséretében megjelent mohamed ben salah nagykövetségi attasét.

az elnöki tanács elnöke szívélyesen elbeszélgetett nagykövettel, aki ezután a hősök tereén megkoszoruzta a magyar hősök emlékművét. / mti/

12.52/ju

Tóth 325

- 24 -

elleni izraeli agressziós cselekményeket, követeli a palesztinai nép

felhasználható 19 óra után

bb. 29. szlovén vendégművészek hangversenye pécssett

vid/ ág ká -cz

1973. május 9.

pécssett szerdán a Liszt Ferenc hangversenyteremben bemutatkozott az ugynevezett „szlovén trió”, az 1966-ban alapított és Ljubljában működő kamarazenekar a maga műfajában a legjobb együttes Jugoszláviában. nyugat- és dél-Európa több országában szerepelt már nagy sikerrel. a magyar - jugoszláv kulturális csere keretében látogatott most hazánkba a szlovén együttes, amelynek mindhárom tagja a Ljubljana zeneakadémia tanára. pécsi hangversenyükön Mozart, Ravel és Mendelssohn egy-egy művét adták elő. / mti/

tbb 31. időjárásjelentés

-ju -cz

1973. május 9.

a meteorológiai intézet jelenti május 9-én 13 órakor:

hűvös idő

a hűvös levegő nyugat- és közép-Európa elárasztása után ma reggel Olaszországban, a Balkán-félszigeten, valamint a keleti Kárpátok vidékén okozott szórványos esőket, záporokat és jelentős lehülést. a Szovjetunió európai területének északi és középső részére folytatódik a sarkvidéki eredetű hideg levegő áramlása, néhány helyen eső, havazás, és erős szél kíséretében. a legmagasabb nappali hőmérséklet kedden Európa nagy részén 2-6 fokkal volt alacsonyabb, csupán a Kárpát-medence keleti felén és a Balkán-félszigeten volt 4-10 fokkal magasabb az elmúlt 10 év átlagánál. hazánkban kedden a délelőtti órákban a Dunántul északnyugati részére megkezdődött a hűvös levegő beáramlása. a felhőzet megnövekedett és a kora délutáni óráktól kezdve előbb a Dunántul nyugati, délnyugati részén, később a déli megyékben és a Tiszántulon többfelé keletkezett zápor, helyenként zivatar. a lehullott csapadék mennyisége csapadéknym és 6 mm között változott. a hőmérséklet csúcserőke az erősen felhős északnyugati megyékben csak 15-21, máshol 22-29 fok között alakult. szerda hajnalra a nyugati és az észak-keleti határvidéken 2-6, máshol 6-12 fokkal hűlt le a levegő. ma délelőtt változóan felhős volt az ég. Szegedről és Békéscsabáról jelentettek futó esőt. a hőmérséklet 11 órakor az ország területén 14-18 fok között változott.

Budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 17,9 fok volt, a szárazságnál 2,5 fokkal magasabb. ma 12 órakor Budapesten a hőmérséklet 16 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 763 mm, alig változik.

/ folyt. köv./

13.05/ju

Tóth 400

-25 -

bb 31. / időjárásjelentés ... 1. folyt./-ju

várható időjárás csütörtök estig: változóan felhős idő, szórányosan előforduló futó eső, egy-két helyen zivatar, időnként élénk, néhány helyen erős északnyugati, északi szél. az évszakhoz képest hűvös idő. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 3-8, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 16-21 fok között.

a duna vízállása bp-nél: 512 cm. /mt1/
--

bb 32. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke május 9-én 13 óráig:

/se-ju -cz

1973. május 9.

1. a főváros legveszélyesebb utjai
2. egy szovjet édesapa...
3. büntetőjogi világkongresszus
4. avarok sírok
5. könyvek a kertészkedőnek
6. ifjúsági turizmus
7. tit-segítség
8. a jászberényi hűtőgépgyárról
9. népzenei fesztivál
10. a választható pályák
11. új védőgát
12. a kanizsai téglagyárról
13. segít a gazdaság
14. szovjet filmrejtvény
15. 25 éves a mentőszolgálat
16. vízbefulladás
17. gázolások
18. koszoruzás
19. tannimpex-sajtótájékoztató
20. elvetések a tavasziakat
21. rendőrségi hírek
22. meghalt sziklai jánosné
23. bélyegkiállítás
24. jugoszlávia a bnv-n
25. koszoruzás
26. vasutkorszerűsítési konferencia
27. könnyűbetontermékek
28. tunéziai megbízólevél
29. szlovén vendégművészek
30. béketanács ülése
31. időjárás
32. hírjegyzék

/mt1/
--

13.10/ju

-26 -

bb 30. az országos béketanács ünnepi ülése - megkezdődött a béke és barátsági hónap

t tf/gk um zs cz

1973. május 9.

a béke és barátsági hónap országos eseménysorozatának nyitányaként szerdán - az országház vadász-termében - ünnepi ülést tartott az országos béketanács.

dr. simai mihály, az országos béketanács alelnöke nyitotta meg - bodor tibor színművész szavalata után - a tanácskozást, amelynek elnökségében helyet foglalt kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke, baranyai tibor, az mszmp központi bizottságának osztályvezetőhelyettese, sebestyén nándorné, az országos béketanács főtitkára, nagy mária, az mszbt főtitkára, sarlós istván, a népszabadság főszerkesztője is. részt vettek az ünnepségen a béke és barátsági hónapra hazánkba érkezett külföldi delegációk közül a délvietnamból, a vdk-ból, az ndk-ból és az nszk-ból érkezett vendégek.

megnyitójában dr. simai mihály külön köszöntötte azt a 63 békemozgalmi aktivistát, aki eredményes munkájáért ezen a napon kapta meg - az obt-ülést megelőzően tartott ünnepségen - a magyar békemozgalmi kitüntető jelvényét. a továbbiakban elmondta, hogy a fasizmus fölötti történelmi győzelem 28. évfordulójáról megemlékezve a magyar békemozgalmi hagyományhoz hiven - a tömegszervezetekkel, a társadalmi szervezetekkel aktív együttműködésben az idén 15. alkalommal rendezti meg május 9. és június 9. között a béke és barátsági hónapot. az idei eseménysorozatnak különös jelentőséget ad az a körülmény, hogy október 2. és 7. között moszkvában tartják meg a békeerők világkongresszusát. a magyar békemozgalmi tavaszi demonstrációja a moszkvai nagy jelentőségű békeforum előkészületeinek jegyében zajlik.

darvasi istván, az országos béketanács alelnöke, a magyar hírlap főszerkesztője mondott ezután beszédet az ünnepi ülésen.

bevezetőben rámutatott: 28 év telt el azóta, hogy a hitleri fasizmus letette zászlóit a győztesek lába elé, vagyis feltétel nélkül megadta magát a győzteseknek, mindenekelőtt a legfőbbnek, aki a legtöbbet szenvedte, a legtöbb áldozatot hozta és a legnagyobb harci sikereket aratta - a szovjetuniónak. ez volt a történelem legnagyobb háborús győzelme, mert a második világháború volt az emberiség történetének legnagyobb és legpusztítóbb háborúja, amely több mint 50 millió ember életét követelte és amelyben az emberi élet és a munkás kéz teremtette felmérhetetlen értékek semmisültek meg Európában és más földrészekén.

/folyt.köv./

13.05/um

- 27 -

bb 30./ az országos béketanács ...1.folyt./um

- nem pusztá hagyomány és nemcsak a fasizmus legyőzőinek kijáró tisztelet teszi ünneppé május 9-ét, a győzelem napját, hanem az is, hogy a béke még napjainkban sem nyugszik megingathatatlannul szilárd és megbízható alapokon. ezért ezen a napon nemcsak ünnepeünk, hanem szemügyre vesszük azokat a feladatokat is, amelyek a béke, a nemzeti függetlenség, a békés egymás melletti élés védelmében, a kolonializmus, a neokolonializmus és a faji diszkrimináció elleni harcban előttünk állnak.

beszélt arról is az obt atelnöke, hogy a szocialista világrendszer megszületése, a régi értelemben vett klasszikus gyarmati rendszer széthullása, a világméretűben kialakult népi és társadalmi békemozgalom új nemzetközi helyzetet, új erőviszonyokat teremtett. elégedetten állapíthatjuk meg, hogy az enyhültebb nemzetközi légkör azoknak a felismeréseknek köszönhető, amelyekre az új erőviszonyok ébresztették rá a tőkés hatalmak vezetőit. a felismerések azonban nem spontánul születtek. a szovjetunió, a szocialista országok, a néptömegek békeharca, a nemzeti függetlenségükért és annak védelmében harcolók fegyveres küzdelme vezetett ideig. tisztelet és elismerés illeti meg azokat a nyugati politikusokat, akik állítva a megváltott helyzetet, realpolitikai következtetésekre jutottak és ezeket a gyakorlatban is érvényesítették.

- öt hónap múlva moszkvában összeülnek majd a nemzetközi békemozgalom, valamint számos más társadalmi és kormány szerv képviselői. ezen a találkozón már nem a hidegháború nyomasztó légkörében fognak tanácskozni, hanem egy új helyzetben határozzák meg az európai és a világbékéért, a leszerelésért, a nemzeti függetlenségért, a békés egymás mellett élésért küzdő erők egységéért folyó harc feladatait. ebben a helyzetben is szükség van azonban arra, hogy a nemzeti békemozgalmak erőfeszítései hatalmas áradatban egyesüljenek, mert csak így lehetnek képesek a még előttük álló nem kis feladatok megoldására.

a nemzetközi politikai élet időszerű témáinál darvasi istván hangsúlyozta a szovjet-nszk, a lengyel-nszk, az ndk-nszk egyezmények, a nyugat-berlinről szóló négyhatalmi megállapodás fontosságát. e megállapodások - mutatott rá - évtizedek óta megoldatlan és veszélyekkel terhes problémákat juttattak nyugvópontra. hasonló jelentőségük van a vietnami és a laoszi békemegállapodásoknak, az európai biztonsági értekezlet előkészítő megbeszéléseknek, az európai fegyveres erők csökkentéséről folyó előkészítő megbeszéléseknek, és a szovjet vezetők, elsősorban l. brezsnyev tervezett nyugatnémetországi és amerikai látogatásának.

/folyt.köv./

13.18/um

- 28 -

bb 30. /az országos béketanács 2.folyt./um

- mindezen eredmények a szovjetunió és a szocialista országok békepolitikáját igazolják, és igazolják utólag azt a szívós kitartást és türelmet is, amellyel a szovjetunió és a szocialista országok e megegyezésekért küzdöttek. végül is az történt, amit a szocialista országok már több mint két évtizede kifejezésre juttattak: egyezmények szavatolják a fennálló európai határokat, beleértve németország keleti határait, egyezmények szögezik le az erőszakról és az erőszakkal való fenyegetésről való lemondást, megállapodás született arról, hogy nyugat-berlin nem része az nszk-nak, megvetették a két német állam normális kapcsolatainak alapjait, az ndk-t pedig máris elismerte a tőkés világ államainak többsége és a közeljövőben diplomáciai kapcsolata lesz az ndk-nak minden tőkés állammal. a két német állam rövidesen tagja lesz az onsz-nek. a történelem tehát minket igazolt.

- ezek az eredmények mindenekelőtt az egységben rejlő erőnek és a közösen vívott harcnak köszönhetőek. éppen ezért bünt követ el az emberiség és saját népe ellen mindenki, aki a szocialista országok és a békéért harcoló erők egységét bármilyen indokkal vagy okoskodással megbontja; mindenki, aki pillanatnyi látszatsikerek kedvéért feladja az elvi álláspontot. különösen áll ez azokra, akik a szocialista országok között idéznek elő szakadást.

európa nagy fontosságú kérdésénél darvasi istván szólt a biztonsági értekezlet előkészítéséről helsinkiben folyó tanácskozásról. hogy ideig jutottunk - mondta -, az mindenekelőtt a szocialista országok fáradozásainak eredménye. most azért kell küzdeni, hogy az értekezlet még ez év nyarán összeüljön, és földrészünk békéjének valóságos problémáit tárgyalja meg, ne pedig azokat, amelyeket a béke ellenségei, a belügyekbe való beavatkozás hívei akarnak napirendre erőtleníteni. a szocialista országoktól nem idegenek az észszerű kompromisszumok, képviselőik számos esetben építették bele javaslataikba a nyugati javaslatok elfogadható elemeit. a határ azonban ott van, ahol az illetéktelen beavatkozás kezdődik, ahol a tárgyalóasztalnál szeretnék elérni azt, amit sem fegyverrel, sem hidegháborúval nem sikerült elérni. ugyanezt mondhatjuk az európai fegyverzetcsökkentési értekezlet előkészítő tárgyalásairól is. az európai haderőket - hangsúlyozta darvasi istván - úgy kell csökkenteni, hogy érvényesüljön az egyenlőség elve, azaz: egyik fél biztonsága se szenvedjen csorbát. az eddigi huza-vona oka az volt, hogy a nyugati tárgyalópartnerek egyoldalú előnyökre próbáltak szert tenni.

/folyt.köv./

13.27/um

- 29 -

bb 30. /az országos békatanács 3.folyt./um

befejezésül hangsúlyozta: nagy és nemes célja van a békeerők moszkvai világkongresszusának. szükség van minden békét óhajtó, jóakaratu ember egységére a nézetekben és a cselekvésekben. általánossá kell tenni azokat az elveket, amelyek európai országok kétoldalú szerződéseiben, az amerikai-szovjet és a francia-szovjet együttműködési alapelvekben már megfogalmazódtak. el kell fogadtatni az egész világon a békés egymás mellett élés politikáját - mert a béke oszthatatlan! maradéktalanul végre kell hajtani a vietnami és a laoszi fegyverszüneti megállapodást és az ENSZ biztonsági tanácsának az izraeli agresszió következményeinek felszámolásáról szóló határozatát. a békés egymás mellett élés, a nemzeti függetlenség, a barátság, a kereskedelem, a gazdasági, a kulturális és a tudományos kapcsolatok szilárd alapjaira kell helyezni a népek viszonyát - és akkor nem lesz szükség fegyverkezésre a világon. ehhez azonban még sok idő kell, ezért még sokáig kell küzdeni. ha azonban arra gondolunk, hol tartunk most - biztosak lehetünk abban, hogy az előttünk álló küzdelem is az eddigiekhez hasonlóan eredményes lesz. a magyar békemozgalom e gondolatok és e feladatok jegyében rendezze meg ideai béke és barátság hónapját.

/folyt.köv./

bb 37. könyvtárvezetők tanácskozása székesfehérváron - szakszervezeti könyvtári hét kezdődött fejér megyében

vid/um cz

1973. május 9.

a szakszervezetek fejér megyei tanácsa és központi könyvtára hatodszor rendezte meg a fejér megyei szakszervezeti könyvtári hetet. május 9-18 között a megye községeiben és két városában előadásokat tartanak és író-olvasó találkozókat rendeznek és sor kerül az „élet és irodalom”, valamint a „kortárs”, című folyóiratok szerkesztőségi ankétjára. az ideai szakszervezeti könyvtári hetet a magyarországi könyvnyomtatás ötszáz éves évfordulójának szentelik.

szerdán székesfehérváron a szakszervezetek megyei tanácsának székházában a szakszervezeti könyvtárvezetők megyei tanácskozásával kezdődött a könyvtári hét rendezvény-sorozata. 35 fejér megyei könyvtárvezető vitatta meg a szakszervezeti könyvtárak ideai feladatait, majd dr. borsos gedeon, az országos széchenyi könyvtár tudományos munkatársa „500 éves a magyar könyvnyomtatás”, valamint bereczki lászlóné tudományos kutató „a szakkatalógus összeállítása”, című előadására került sor. a fejér megyei szakszervezeti könyvtárak vezetői végezetül megtekintették a korszerű gépekkel felszerelt székesfehérvári nyomdát. /mti/

13.32/um

- 30 -

bb 33. orvoskonferencia parádfürdőn

vid-ju -cz

1973. május 9.

a heves megyei parádfürdőn szerdán megkezdődött a magyar gastroenterológiai társaság 1973. évi nagygyűlése, amelyen mintegy 300 orvos, kutató vesz részt. a megnyitó ünnepségen hangzottak: a parádfürdőn évenként megrendezett orvosi nagygyűlés mind nagyobb hazai és nemzetközi érdeklődést vált ki, ez a gyógyhely fontos bázisa lett a belgyógyászok nemzetközi tapasztalatcseréjének. ezuttal négy napon át a bélrendszer idült gyulladással megbetegedéseinek okait kutatják és ismertetik a korszerű gyógymódokat. a hagyományos vizsgálati módszerek mellett jelentős helyet kap a tanácskozáson a modern technika belgyógyászati alkalmazása.

négy napon át száznál több előadás és felszólalás hangzik majd el a belgyógyászat területéről. a hazai orvostudomány kiválóságai mellett számos külföldi előadó ismerteti majd vizsgálati eredményeit.

a konferencián átadják a magyar gastroenterológiai társaság 1972. évi tudományos díjait, közöttük a hetényi géza emléklakettet is. ezuttal kerül sor wolf róza és wolf dénes alapítványának kiosztására is, amellyel az orvosi irodalom terén elért eredményeket jutalmazzák. a konferencia fontos részét képezi parádfürdőn az a kiállítás, amelyen a legújabb orvosi műszereket mutatják be a hazai és külföldi optikai cégek.

a tanácskozás első napján kerekasztal konferenciát folytattak a nyelőlcső daganatos megbetegedéseiről, annak elméleti, belgyógyászati, gyermekgyógyászati, sebészeti és műszeres vizsgálati vonatkozásairól.

a nemzetközi orvoskonferencia csütörtökön parádfürdőn folytatódik. /mti/

..-

bb 34. hatékonyabban kell kihasználni építőipari gépállományunkat - megnyílt pécsen a VI. országos építőgépész konferencia

vid-ju -cz

1973. május 9.

szerdán pécsen, a technika házában, megnyílt a VI. országos építőgépész konferencia, amely a gépipari tudományos egyesület építőgép szakosztályának évente ismétlődő rendezvénye a mecsekaljai városban. az évm, építőipari kivitelező, az építőgépgyártó, építőipari gépesítő vállalatok képviselőit több mint kétszáz szakember vesz részt a tanácskozáson. /folyt. köv./

13.25/ju

- 31 -

bb 34. / hatékonyabban kell ... 1. folyt./-ju

a konferenciák sorozatában hagyományos, hogy mindig a legidősebb kérdésekkel foglalkoznak. így követték egymást az általános fejlesztéssel, a szervezéssel, az építőgépész szakemberképzéssel, a iv. ötéves terv e területet érintő feladataival, majd tavaly a közműfejlesztéssel foglalkozó tanácskozások, amelyek sok hasznos javaslatot adtak az intézkedéseket hozó szerveknek.

a mostani két napos konferencia fő témája a magyar építőipar gépállományának jobb kihasználása. a jelen tervidőszak eddigi szakaszában kb 5 milliárd forint értékű különféle géppel, berendezéssel gyarapított az építőipar. fontos feladat ezeknek tervszerű, folyamatos, gazdaságos kihasználása, az alkatrész ellátás, karbantartás, javítás jó megszervezése, a vállalatok közötti jobb együttműködés megteremtése, például gépcserék bonyolítására. erre azért van rendkívül nagy szükség, mert az építőipar a következő ötéves tervben várható növekvő feladataihoz létszámgyarapításra nem számíthat. csakis a géppark célszerű, a lehető legjobb kihasználásával lesz képes az igényeket kielégíteni!

az első napon három különböző típusu nagyvállalat - a házgyárral rendelkező győr megyei ásv, a budapesti lakásépítő vállalat, valamint az igen széleskörű építőipari tevékenységet folytató baranya megyei állami építőipari vállalat gépészeti szakemberei számoltak be munkájukról, gondjaikról. az előadások, hozzászólások és javaslatok feldolgozására munkabizottságot jelöltek ki és az anyagot a felügyeletet ellátó miniszterhelyetteshez továbbítják. /mt1/

..-

bb 35. megkezdődött a nemzetközi mentőorvosi kongresszus

t vt/tr-ju zs -cz

1973. május 9.

mintegy 250 hazai és külföldi szakember részvételével a bocskai uti tít stúdió épületében szerdán megkezdte munkáját a vi. nemzetközi mentőorvosi kongresszus. dr. maklári lajosnak, a mentőkórház igazgató főorvosának üdvözlő szavait követően dr. schultheisz emil egészségügyi miniszterhelyettes nyitotta meg a tanácskozást, amelyre 18 országból érkeztek vendégek. a miniszterhelyettes méltatta az orvosi munkához szorosan kapcsolódó mentőtevékenység jelentőségét, s kiemelte, hogy a mentőszolgálat dolgozói nehéz, fárasztó feladataikat nagy elkötelezettséggel, felelősségérzettel látják el.

/ folyt. köv./

13.32/ju

Tólk²⁵

- 32 -

bb 35. / megkezdődött ... 1. folyt./-ju

dr. bencze béla, az országos mentőszolgálat főigazgatója nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott a szervezet 25 éves működéséről. néhány összehasonlító adattal jellemezte, hogy milyen nagy utat tett meg a szolgálat 1948-tól, az államosítás időszakától napjainkig. egyebek közt elmondotta, hogy az akkori 76 mentőállomással szemben ma már 158 látja el a feladatokat. huszonöt esztendővel ezelőtt még csak 154 mentőgépkocsija volt a szervezetnek, jelenleg 1050 áll készenlétben a mentésre, a betegszállításra. a szolgálat negyed század alatt több mint 19 millió beteget szállított, és a mentőgépkocsik csaknem 470 millió kilométer utat tettek meg. az ország területén fokozatosan kiépült mentőállomás-hálózat biztosítja, hogy a sürgős orvosi ellátást igénylő betegeket a bejelentéstől számított 1 órán belül gyógyintézetbe juttassák.

szólott arról is, hogy fontos szerepet tölt be a szervezet tevékenységén belül a rohamkocsi-szolgálat. ezekben a korszerűen felszerelt mentőgépkocsikban kisebb műtétek is elvégezhetők. a minőségi fejlesztés terén figyelemreméltó előrelépést jelentett a légibeteg-szállítás megszervezése, amely lehetővé teszi, hogy a legsúlyosabbnak látszó esetekben is idejében és eredménnyel avatkozassanak be az orvosok.

a kongresszus résztvevőit ezután dr. henryk l. zielinski, a vöröskereszt társaságok ligája egészségügyi osztályának vezetője, majd a külföldi delegációk köszöntötték.

a négy napos tanácskozás során csaknem 200 előadás hangzik el a korszerű mentőeszközökről a sürgősségi ellátás kérdéseiről, a helyszíni érzéstelenítésről és sokktalanításról, a helyszíni újraélesztésről. /mt1/

..-

13.40/ju

Tólk²⁵

- 33 -

bb. 36. mezőgazdasági gépgyáraink a kgst integrációs program sikeréért - a bmg és az mmg sajtótájékoztatója

t kg/tm/e sb -cz

1973. május 9.

a mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyár és a budapesti mezőgazdasági gépgyár vezetői szerdán a muosz-székházban sajtótájékoztatót ismertettek a budapesti nemzetközi vásár kiállítására kerülő legújabb termékeik, gépeik jellemzőit. mindkét gyár fontos törekvése, hogy új gépeiket a kgst-tagországok integrációs programjával összhangban alakítsák ki. termékeik jelentős hányadát exportálják, főként a szocialista országokba. a mosonmagyaróváriak például kétmilliárd forint értékben szállítanak a szovjetunióba egyszintes tojóházakat. a szovjetunió pedig - mint ismeretes - különböző erőgépeket küld a magyar mezőgazdaságnak.

a bmg már évek óta foglalkozik a kukoricabetakarítás gépesítésének fejlesztésével. az idei vásáron a csőtörő adapter két újabb változatával ismerkedhet majd a közönség. ezen kívül korszerű műtrágyaszóró berendezéseket és a magtári munka megkönnyítésére csigás felszedő és dobólapátos gépet mutatnak be.

a két vállalat a központi fejlesztési programnak megfelelően új gépekkel segíti a hatékonyabb zöltségtermesztést. a zöldborsó, a zöldbab vagy a paradicsomszedő berendezése már nagy sorozatban készül, s most a nagyüzemi szántóföldi hagymatermesztés komplex géprendszerét állítja ki az mmg. helyet kap a bemutatón a vari-man gépcsaládból az elsősorban alma és őszibarack válogatására alkalmas a-5 típusú gépsor is.

mindkét gyár a bmv új helyén, kőbányán, a volt mezőgazdasági kiállítás területén állítja fel pavilonját, összesen 3 000 négyzetméternyi területen helyezi el gépeit. /mt1/

---

bb. 38. Kovács Imre,

-cz /e

1973. május 9.

a munkásmozgalom régi harcosa, a magyar partizán szövetség tagja 72 éves korában elhunyt. temetése május 10-én, d.u. 14 órakor lesz az orosháza-szentetornya, Laposi temetőben.

az mszmp orosháza városi bizottsága
magyar partizánszövetség

/mt1/

13.40/e

Tó 1425

- 34 -

felhasználható: 17.00 óra után!

bb. 39. százötven millió forint - pozdorjából

vid/e -cz

1973. május 9.

az ország kendergyárainak, s számos butoripari vállalatának műszaki vezetői kedden arról tanácskoztak szegeden, hogyan lehetne a korábban tüzelésre használt kenderipari hulladékból, a pozdorjából még több, értékesebb, választékosabb butorlapot gyártani. már az eddigi eredmények is kitűnőek: a műszaki és természettudományi egyesületek szövetsége szegedi székházában megtartott ankéton a pozdorjalap termelést irányító kenderfonó és szövőipari vállalat vezetői elmondották, hogy az elmúlt években megkétszereződött ennek a fontos butoripari alapanyagának a gyártása. vállalatuk öt gyáregységében évente már 150 millió forint értékű butorlapot gyártanak, a korábban szinte értéktelen hulladékanyagból. amint ismeretes, a gyufaszálnál is apróbbra összetört kemény kenderszárból, megfelelő kötőanyaggal és melegpréseléssel, a fához hasonló szilárdságu lapokat nyernek.

amint a tanácskozáson elhangzott, a termelés bővítésére már nincsenek nagy lehetőségek, hiszen az ország „pozdorja-termelésének”, már 85 százalékát felhasználják, s évente mintegy 50 000 köbméter butorlapot préselnek belőle. ebből a mennyiségből - ha csak erre használnák fel - negyedmillió háromajtós szekrényt gyárthatnának. a cél tehát most már elsősorban az, hogy a lapok értékét növeljék, az eddigieknél jobb felületkezelési eljárásokkal. a butoripar korábban csak hosszadalmas „utókezeléssel”, csiszolással, festéssel tette alkalmassá a pozdorjalapot butorkészítésre, most a szegedi kendergyárban eredményes kísérleteket folytatnak ugynevezett lamináltos felületkezelésre. ez azt jelenti, hogy a butor végleges színének, felületének megfelelő vékony lapokat préselnek a pozdorjalapokra, s a butoriparnak már csak a kiszabás és összeszerelés a feladata. kísérletek folytak arra is, hogy bizonyos fajta pozdorjalapokból előgyártott garázs és vikendház-panelet készítsenek. /mt1/

13.45/e

- 35 -

Tó 1450

bb. 40. piacon a csongrádi korai karalábé - 350 000 darab primórt szállítottak szerdán

vid/e -cz

1973. május 9.

hazánkban csongrád megyében termesztik a legtöbb korai karalábét, elsősorban csanytelek, baks, tömörkény, tiszasziget határában a nagyüzemi ültetvényeken és a házkörüli kertekben. a korábbi hetek nagyon meleg időjárása meggyorsította a primór fejlődését s már megkezdődött a szedés. egyelőre azonban válogatva „szüretelnek”, ügyelve arra, hogy az előírásnak megfelelő nagyságu, 5 centiméternél nagyobb átmérőjű termések kerüljenek piacra.

a szövetkezetek csongrád megyei értékesítő központjának telepein szerdán mintegy 350 000 darab karalábét vettek át. budapestre, miskolcra, veszprémbe és a német demokratikus köztársaságba indultak a szállítmányok. az elkövetkező napokban egyre növekvő mennyiségben jelenik meg a kedvelt zöldség, s fokozatosan csökken a jelenleg még magas fogyasztói ára. csongrádból csupán a mék vállalat 15 millió darab karalábét értékesít hazai és külföldi piacon. /mti/

---

bb. 42. külpolitikai fórum győrről - tíz megye kisz vezetőinek részvételével

vid/e ká -cz

1973. május 9.

hagyományos már, hogy minden év május első harmadában országos tanácskozást rendeznek külpolitikai kérdésekről győrről a kisz-bizottságok vezetői. erre a tanácskozásra az idén az új ifjúsági házban került sor. a külpolitikai fórumon tíz megye kisz vezetői, valamint a hazánkban tanuló latin-amerikai fiatalok vesznek részt. a fórum témája: „a latin-amerikai népek harca nemzeti függetlenségükért”.

a kétnapos tanácskozást szerdán kreiter mária, a kisz győr-sopron megyei bizottságának titkára nyitotta meg, majd varga sándor, az mszmp kb külügyi osztályának munkatársa tartott előadást a latin-amerikai országok politikai, gazdasági helyzetéről. a fórum résztvevői számos kérdést tettek fel a latin-amerikai országokban folyó felszabadító harcokkal, az ott élő fiatalok helyzetével kapcsolatban.

a fiatalok délután baráti találkozáson vettek részt. este az ifjúsági házban kubáról készült filmet tekintettek meg, majd a los pachungos együttes és az arrabona irodalmi színpad adott műsort. /mti/

13.50/e

- 36 -

Tólf

bb 41. csehszlovák árubemutató és vásár tatabányán és miskolcon

ö vid/kz um cz

1973. május 9.

szerdán a tatabányai centrum áruházban „csehszlovák nemzeti hetek”, kezdődtek. a megnyitóján részt vett e. decker szlovák kereskedelemügyi miniszter, stefán bodán, a szlovák kommunista párt központi bizottságának osztályvezetője, dr. sághy vilmos, a belkereskedelmi miniszter első helyettese, bartolák mihály, a szövetség elnökhelyettese, mokri pál, a komárom megyei pártbizottság titkára, kiss istván, a megyei tanács elnöke, valamint a tatabányai városi párt-, állami- és tömegszervezeti vezetők.

a szlovák és a magyar kereskedelmi szervek vezetői rámutattak: erőteljesen fejlődik a két ország kishatármenti áruforgalma. hangsúlyozták, hogy a kapcsolat kölcsönösen előnyös, javítja a határmenti települések áruellátását, elősegíti, hogy a kereskedelmi szervek jobban megismerjék egymás piacát és számottevően csökkentsék az áruszállítás költségeit.

a kapcsolatok bővítése érdekében rendezett árubemutatóra a kassai prior áruház csaknem 2,5 millió forint értékű terméket küldött tatabányára. elsősorban a nemzetközileg is jól ismert és keresett csehszlovák üveg és porcelán árukat, bizsukat, olyan árukat mutatnak be, amelyeket a magyar turisták a legjobban keresnek csehszlovákiában. a bemutatón kiállított termékek megvásárolhatók.

a miskolci centrum áruházban ugyanekkor a kgst országok áruháza közötti termékcseré forgalom keretében kezdődtek csehszlovák nemzeti napok. az árusítással egybekötött termékiállításra megközelítőleg négy millió forint értékű áru áll a vevők rendelkezésére. miskolcon főként lakásberendezési cikkeket, gyermek fehérneműt, hétvégi házakba alkalmas takarókat, paplanokat, háztartási gépeket, magnót és lemezjátszót vonultatott fel a csehszlovák kereskedelem /mti/

---

bb 48. a transfigoroute europe budapesti kongresszusa

t kf/mm um cz

1973. május 9.

a hűtőkocsifuvarozók nemzetközi szervezete, a transfigoroute május 9-től - az intéző bizottság előkészítő ülésétől - május 11-ig budapesten tartja 1973. évi kongresszusát, amelyen 17 tagország 150 küldötte vesz részt.

a nemzetközi tanácskozás alkalmából a kongresszus résztvevőinek tiszteletére kiss dezső közlekedés-és postaügyi miniszterhelyettes szerdán fogadást adott a duna intercontinental szállóban. /mti/

- 37 -

13.45/um

Tólf

bb 43. a mofém fémbutor ujdonságainak bemutatója

t ol/pá um cz

1973. május 9.

az idén is megrendezte hagyományos fémbutor bemutatóját a mofém mechanikai és fémtömegcikkipari szövetkezet. a kiállítást szerdán nyitották meg a Liliom utca 5. szám alatti teremben, ahová meghívták a sajtó, a kereskedelem képviselőit is. a megelőző tájékoztatón elmondották, hogy az eddig 14 helyen, javarészt szűk, korszerűtlen pinceműhelyekben dolgozó szövetkezeteik egy része már az idén áttelepült a x. kerület, mázsa utca 3-5 szám alatti új üzemházba. a költözkedést nem sokára befejezzük, ezzel megnyílt a lehetőség arra, hogy megnövekedett kapacitással már ez évi tervüket 10 százalékkal túlteljesíthessék. szükség is van erre, mert az ügyes, praktikus, korszerű fémbutorok igen kelendők idehaza és külföldön egyaránt. jövőre új gépsorokat és további üzemszerveket állítanak munkába és sorozatban készülhetnek azok az új gyártmányok is, amelyeket ezúttal mutattak be az érdeklődőknek. köztük van a teleszkópos görgős forgótálcu krómvázas direktor-szék, továbbfejlesztett változata; a kisméretű házigyári lakószobák berendezésére igen alkalmas, több új formai megoldással módosított mini-lux garnitúra; és az újfajta, szép és olcsó-hétyű házakban is jól alkalmazható étkezősarok-család.

a szép formákról hatzendorfer László munkácsy-díjas iparművész gondoskodott, aki egy-egy butordarab többféle hasznára is gondolt tervezőmunkája során. a termékek előállításához a legjobb hazai anyagokat használták fel. a tájékoztatás szerint a bemutatott prototípusokat - amennyiben megnyeri a kereskedelem és a vásárlók tetszését - 1974. január 1-től már sorozatban gyártják.

a mofém szövetkezet egyébként a múlt évi 42 millióról ideai termelési értékét előreláthatólag 49 millió forintra növeli, ebben az esztendőben 40 ujdonság szerepel a gyártmány-listán.

a fémbutor bemutatót a tervek szerint május 21-ig tartják nyitva, s azt naponta 10-től 17 óráig tekinthetik meg az érdeklődők. /mt1/

--

bb 44. „réka,, és „Lukrécia,, - bemutatkozás előtt - korszerűsödő gyártmányösszetétel, azonos minőség belföldre, exportra - a budaprint az ideai bnv-n

t ol/pá um cz

1973. május 9.

az idén tíz esztendőse pamutnyomóipari vállalatnál szerdán tartották a bnv megnyitását megelőző sajtótájékoztatót. ezen dr. tatár József vezérigazgató egyebek között elmondta, hogy jó ütemben halad a rekonstrukció, jelentős sikerekkel jár a gyártás- és gyártmányfejlesztés, mind magasabb színvonalon képesek kielégíteni a vásárlók és a továbbfeldolgozók igényeit. /folyt.köv./ - 38 -
14.50/um

NA 1500

bb 44. /,,réka,, és 1.folyt./um

különösen sokat fejlődött a legkorszerűbb termékcsoporthoz, a szintetikus kelmek gyártása. az előző évhez képest kétszeresére nőtt a poliamid nyerskelmek, három és félszeresére a poliészter kevert alapanyagú termékek mennyisége. igen keresettek a hurkolt cikkek első két termékcsoporthoz, tagjai,, a nylprint és a tripint anyagok. a belföldi megrendelők részére mintegy 60-féle minőséget szállítanak s ezek egyaránt alkalmasak exportra is. a szocialista országok mellett mintegy 65-70 tőkés, illetve fejlődő országnak szállítanak. értékesítés szempontjából különösen kedvezően indult az 1973. évi export.

a mintegy 20 ezer dolgozót foglalkoztató nagyvállalatnak budapesten és vidéken összesen hat mintaboltja, illetve áruházi budaprint osztálya van, ahol a legújabb termékekkel találkozhat a vásárló. e helyeken történik a próbagyártmányok bemutatása, s egyúttal a piackutatás, tapasztalatszerzés. az észrevételek, javaslatok alapján döntenek azután egy-egy anyag nagyüzemi gyártásáról.

az ideai bnv-n, a hagyományos termékek mellett kiállítanak ezekből az ujdonságokból is. egyik a réka fantázia nevet viselő kelme. ez a rekonstrukciós programban a kelenföldi textilgyárban felállított raschel-lánckötő gépeken készül, filmnyomással mintázák, négyzetméterenként 150 gramm súlyú, 90 centiméter szélességű, 100 százalékos hazai poliamid alapanyagból gyártott termék. női és leányka ruhára bármilyen - bluz, tunika, nadrágkosztüm stb - fazonban alkalmas. tulajdonságainál fogva eléri a nemzetközi színvonalat, korszerű, könnyen kezelhető, mosás után gyorsan szárad, vasalást nem igényel, nem gyűrődik, jó légáteresztő. folyamatos nagyipari gyártására felkészültek. előreláthatólag 115 forint lesz méterenkénti fogyasztói ára. a másik új termék a lipcsi vásáron aranyérmét nyert Lukrécia, 100 százalékos terjedelmesített poliészter alapanyagú selyemtípusú filmnyomással mintázott ugyan-csak 90 centiméter széles könnyű női divatszövet. kellemes, lagy fogású, női bluzok, alkalmi ruhák készülhetnek belőle. szintetikus mosószerrel mosva, langyos, majd hidegvizes öblítés után csavarás nélkül vállfára akasztható, vasalást ez sem igényel. fogyasztói ára: 132 forint méterenként. mindkét termék már a vásár ideje alatt kapható lesz, méltárúként a budaprint kossuth Lajos utcai mintaboltjában, konfekciónálva pedig a nőrenvé hozza forgalomba a szivárvány áruház kiskereskedelmi szaküzleteiben.

újságírók kérdésére a vezérigazgató elmondta, hogy az elmúlt bnv-n bemutatott poliészter-pamut keverékű nyomott ágynemű is rövidesen megjelenik a boltokban. az előállításához szükséges széleses szövő gépek ugyanis megkésve érkeztek hazánkba, de az elkövetkező fél évben már mind a 700 berendezés termel majd a magyar pamutiparnál, s így a nagy sikert aratott termék nem hiányzik majd boltjaink választékából. az ideai bnv-n is lesz két-három olyan kelme, amely csupán „előrejelzés,, 1974-re, de ezt megjelölik a termékeken is. /folyt.köv./

14.55/um

NA 1500

- 39 -

bb 44. / „réka,, és ...2.folyt./um

szó volt a fogyasztói árak alakulásáról is; mint ismert, az első negyedévben a pamut méterárak árát 18, a hurkolt konfekcionált árukat pedig 16-23 százalékkal csökkentették. a z iparvállalat számolt a kereslet növekedésével, de ez már az első hetekben felülmulta az előzetes becslést. így a tőkés export értékesítési átcsoportosításával kívánják biztosítani a szükséges árualapot.

a rekonstrukcióról még elmondották, hogy 1975-re - 1970-höz képest - négy fős fél ezer tonnával több fonál, 45 millió négyzetméterrel több kelme készül majd a panyova-nál, a többlettermelés a termelékenység növekedéséből adódik, a létszám előreláthatóan 10 százalékos csökkenése mellett. ez azt jelenti, hogy teljesítik az eredeti célkitűzéseket, noha munkaerő-gondjaik vannak. a többlettermelés nemcsak mennyiséget; minőségjavulást, korszerűsödést is jelent. kevesen tudják például, hogy a panyova készen áll arra, hogy a keresett fékonpress-íngék japán alapanyagát versenyképes hazai termékkel pótolja, amelynek valamennyi műszaki jellemzője jobb az importált kelménél. /mti/

--

bb 46. fogadás a csehszlovák nemzeti ünnep alkalmából

t -döntm um cz

1973. május 9.

frantisek dvorsky, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövete a csehszlovák nemzeti ünnep alkalmából szerdán délben fogadást adott. a fogadáson részt vett németh károly, a budapesti pártbizottság első titkára és nyers rezső, a központi bizottság titkára, az mszmp politikai bizottságának tagjai, vályi péter, a minisztertanács elnökhelyettese, dr. beresztóczy miklós, az országgyűlés alelnöke, dr. bíró józsef külkereskedelmi miniszter, czinege lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter, dr. szekér gyula nehézipari miniszter, szurdi istván belkereskedelmi miniszter, puja frigyas a külügyminiszter első helyettese, valamint a politikai, a gazdasági, a kulturális és a társadalmi élet több más vezető személyisége. részt vett a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők sok vezetője és tagja is. /mti/

--

- 40 -

114.00/um

KA 15°

bb 47. befejezték a vetést a bajai kukoricatermesztési rendszerben

vid/ká-ju -cz

1973. május 9.

a bajai kukoricatermesztési rendszerhez tartozó állami és termelőszövetkezeti gazdaságokban szerdán befejezték a takarmánynövény vetését. tavaly még csak baja környékén termesztették ezzel a módszerrel a kukoricát, az idén az egész alföldre kiterjesztve - hat megyében - 75 nagyüzemi gazdaság csatlakozott a rendszerhez. 55.000 hektáron alakították ki - öt évre szóló szerződés alapján - a zártrendszerű, monokulturás kukoricatermesztést. egy-egy komplex gépegység, bajai szakirányítással, 400 hektárnyi területet szolgál ki. mint ismeretes, a korszerű termesztés-technológia gépeit a hazai és a kgst-országokban gyártott erő- és munkagépekből állították össze. a termesztett fajták is többnyire hazai nemesítésűek, 50 százalékban martonvásári kukorica hibridek. most a vetés befejeztével a szakemberek ellenőrzik a növények kelését, fejlődését, s ügyelnek arra, hogy a táblákon mindenütt meglegyen a megfelelő tőszám. a termelést irányító központban, baján, a módszer továbbfejlesztésén dolgoznak a mérnökök. /mti/

--

bb 45. megkezdődtek a budapesti centenáriumi napok veszprémben

vid-ju -cz

1973. május 9.

veszprémben, az szmt művelődési házban szerdán ,, a száz év, száz kép kőbányáról,, című kiállítás, ünnepélyes megnyitásával megkezdődtek a budapesti centenáriumi napok. a tiznapos rendezvénysorozat különböző bemutatóin veszprém lakói megismerkednek kőbánya történetével fejlődésével, gazdasági és kulturális életével.

az első napi program során ster jános történész tartott előadást kőbánya történetéről, és könyvkiállítás nyílt budapestről és kőbányáról az ötvös károly megyei könyvtárban.

/ folyt. köv./

13.50/ju

- 41 -

KA 15°

bb 45. / megkezdődnek a ... 1. folyt./-ju

a május 19-ig tartó rendezvénysorozaton ezenkívül a budapesti készült filmek és képzőművészeti alkotások bemutatói mellett kőbányai művészegyüttesek is fellépnek a veszprémi közönség előtt. /mti/

--

bb 49. készül a hortobágyi nemzeti park általános rendezési terve

vid/kz/mné-ju -cz

1973. május 9.

a hortobágyi nemzeti park kialakításával kapcsolatos időszaki tennivalókat beszéltek meg szerdán debrecenben az országos természetvédelmi hivatal vezetői a hajdu-bihari és a szolnok megyei vezetőkkel, a hortobágy peremén gazdálkodó állami és szövetkezeti gazdaságok igazgatóival, illetve elnökeivel.

mint rakonczai zoltán, az országos természetvédelmi hivatal elnöke elmondotta, az illetékes főhatóságok és szervezetek között létrejött megállapodás alapján már készül a 63 000 hektáros nemzeti park átfogó fejlesztési terve. az irányelvei lényegében máris tisztázottak. eszerint a múlt század végi állapotot igyekeznek visszaállítani. ez természetesen nem azt jelenti, hogy bárkinek is szándékában állna az akkori életet visszahozni. az elgondolás a táj rekonstrukciójára vonatkozik. ilyen célból a jövőben csakis a táj jellegének megfelelő épületeket engednek tető alá hozni, az ugynevezett kunhalmokra pedig nem is lehet majd építkezni. az új épületek belülről bármilyen modernnek lehetnek, külső formájukkal kell, az említett megkötés szerint, a tájhoz igazodniuk.

a terv végrehajtása, mint ez máris biztosra vehető, változásokat hoz majd a táj látogatóinak összetételében is. eddig évente átlagosan negyedmillió ember fordult meg a hortobágyon, s ezeknek a túlnyomó többsége romantikát kereső turista volt. a jövőben is lesz miért a hortobágyra látogatniok a turistáknak, de emellett előreláthatóan nagymértékben megnövekszik majd az odalátogató szakértők, kutatók, tudósok száma. úgy becsülik, hogy évente mintegy 70-80 ezer szakember keresi majd fel a nemzeti parkot. külön birodalmuk lesz: mintegy 5000 hektárnyi ősi mocsár, érintetlen ősgyep, továbbá a különleges madarak fészkelőhelye ugyanis el lesz zárva a nagyközönség előtt.

/ folyt. köv./

14.00/ju

-42 -

NA 1500

bb 49. / készül a ... 1. folyt./-ju

ezekre a területekre meg a kutatók is csak külön engedéllyel léphetnek majd be. a nagyközönség, a kirándulók birodalma mintegy 5-6 ezer hektár kiterjedésű lesz. a terv szerint ez az idegenforgalmi látványosságokkal szolgáló rész máta körül helyezkedik el. itt tekinthetik meg majd az érdeklődők a hortobágyi ménest, a rackanyáját, a szürke magyar gulyát, itt van a híres csárdá és a kilenclyuku híd is. a nemzeti park zárt és ,, nyilvános,, része között fennmaradó mintegy 50,000 hektáros területet bizonyos korlátozásokkal lehet majd látogatni. /mti/

--

bb 50. 125 éves a budapesti műszaki egyetem központi könyvtára

t zsu/mm-ju zs -cz

1973. május 9.

fennállásának 125. évfordulóját ünnepli a budapesti műszaki egyetem központi könyvtára. az évfordulóról szerdán ünnepi ülésen kezdték meg a könyvtárban. dr. kézdi árpád rektor-helyettes megnyitó beszéde után dr. héberger károly, a könyvtár igazgatója ismertette a könyvtár történetét. beszámolt arról, hogy a műegyetemi könyvtár ma már a legnagyobb hazai műszaki könyv-gyűjteménynek ad otthont. az állományban sok különleges értékes mű van. ezeket különböző kiállításokon jelenleg is láthatja a közönség. nő az olvasótábor is: a beiratkozottak száma több mint tízezer, a könyvtár nemzetközi kapcsolatai széles körűek: jelenleg 72 ország több mint 900 intézményével vannak aktív cserekapcsolatban.

ezután dr. polinszky károly művelődésügyi miniszter-helyettes kitüntetésekkel adta át, majd dr. perényi imre, a budapesti műszaki egyetem rektora, az intézmény néhány dolgozóját rektori dicsőretekben részesítette. ezután végh ferenc, a központi könyvtár tudományos főmunkatársa a könyvtár szerepe a magyar mérnökképzésben címmel tartott előadást. /mti/

--

14.100/ju

- 43 -

NA 4.150

bb 51. a finn mezőgazdasági miniszter sajtótájékoztatója -
elutazott hazánkból a finn mezőgazdasági és erdészeti küldöttsé-
ség

t kf/gk-ju sb -cz

1973. május 9.

a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztériumban szerdán délelőtt tartotta záró megbeszélését dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter és erkki antero haukipuro finn mezőgazdasági és erdészeti miniszter. a találkozón részt vett paul georg jyrka:nkallio, finnország budapesti nagykövete.

a tanácskozás után a finn miniszter sajtótájékoztatón számolt be magyarországi látogatásának tapasztalatairól és az újságírók kérdéseire válaszolva beszélt a két ország mező- és erdőgazdaságának további együttműködési lehetőségeiről.

a miniszter bevezetőjében elmondotta, hogy minden tekintetben sikerrel járt küldöttségének magyarországi látogatása, rövid tartózkodásuk során is sokat láttak és tapasztaltak a magyar mezőgazdaságból, az élelmiszeriparból és az erdőgazdaságból. a miniszter elismerően szólt egyebek között a meglátogatott mezőgazdasági üzemek, az állami gazdaságok és termelészövetkezetek szervezettségéről, magas foku gépesítéséről s a magyar mezőgazdaság maximális gépesítési törekvéseiről, a meglévő lehetőségek hatékony kihasználásáról. külön dicsérete a miniszter a magyar állattenyésztés eredményeit, a kiváló minőségű fajlokat, a tejfeldolgozó ipar izes termékeit és a zamatos magyar borokat. elmondotta azt is, hogy a tárgyalások eredményeként további lehetőségeket lát a két ország mező- és erdőgazdasága közötti műszaki-gazdasági együttműködés bővítésére s ehhez keresik az új formákat, módszereket. ezzel kapcsolatban megállapodtak abban, hogy a magyar- finn mezőgazdasági, élelmiszeripari és erdészeti munkacsoport őszi ülésére javaslatokat dolgoznak ki az együttműködés továbbfejlesztésére. finnország különösen a fagazdaság, ezen belül a fakitermelés technikai színvonalának növeléséhez, magyarország pedig főleg az élelmiszeripar fejlesztéséhez nyújthat komoly segítséget. a miniszter megfelelőnek értékelte a két ország közötti dutományos információcserét, amelyet most a tudományos kutató intézetek együttműködésének kialakításával, az intézetek szorosabb kapcsolatával bővítenek. különösen hasznosan működhetnek együtt a magyar és a finn kutató intézetek a különféle növények fehérjetartalmának növelésére irányuló kutatásokban.

/folyt.köv./

- 44 -

14.57/ju

NA 1500

bb 51. / a finn mezőgazdasági ...folyt./um

a finn miniszter magyarországi tartózkodása alapján úgy látja, hogy széles körű lehetőségek nyílnak a két ország kereskedelmi kapcsolatának, forgalmának bővítésére, amelynek érvényesítése, megfelelő kihasználása egyebek között a munkacsoport őszi ülésének egyik fontos feladata lesz. a tapasztalatok azt mutatják, hogy miután finnországban a friss zöldségen és gyümölcsön kívül egyre inkább növekszik a konzervforgalom, mód van a magyar zöldség- és gyümölcskonzerv export fokozására.

a miniszter sajtótájékoztatójában végül foglalkozott finnország természet- és környezetvédelmének különféle kérdéseivel, problémáival, a finn erdő- és vadvédelem eredményeivel, s érintette a két ország egyéb kapcsolatait is. ennek során hangsúlyozta, hogy a finn kormány nagyra értékeli a magyar kormányt az európai biztonsági értekezlet mielőbbi létrehozása érdekében kifejtett aktív tevékenységét erőfeszítéseit.

a finn mezőgazdasági és erdészeti küldöttség szerdán délután elutazott hazánkból./mti/

--

bb 53. bábolnai istállók Lengyelországban

vid kz bh -cz

1973. május 9.

a bábolnai állami gazdaság, a komplex külkereskedelmi vállalat közreműködésével, 15 komplett baromfiistállót szállított Lengyelországba. a szovjetunió után ez az első olyan ország, ahová istállót küldtek. nagyon rövid határidőre vállalták, és pontosan teljesítették a szerződésüket. az aláírást követő harmadik hónapban már indították is a 29 millió forint értékű, 120 vagon megrakott szállítmányt. az építkezést egy bábolnai mérnök és három technikus irányította. az egyenként ezer négyzetméter alapterületű épületeket Lengyelország különböző tájain, hat telepen állították fel. technológiai berendezéseiket is a magyar gazdaság üzemében készítették. a műszaki átadásra a hónap közepén kerül sor./mti/

--

- 45 -

15.15 bh

NA 1500

bb 52. a béke és barátság hónapja vidéki megnyitó eseményei - megemlékezések a győzelem napjáról és csehszlovákia felszabadulásának évfordulójáról

vid fm gné bh -cz

1973. május 9.

szerdán országsszerte ünnepségeket rendeztek a béke és barátság hónapja megnyitásának alkalmából. több helyen megemlékeztek a győzelem napjáról és csehszlovákia felszabadulásának évfordulójáról is.

székesfehérvárott kibővített ülést tartott a hazafias népfront-fejér megyei elnöksége, az ülésen résztvett harmati sándor, a magyar szolidaritási bizottság elnöke, kersák ferenc, az mszmp fejér megyei bizottságának titkára, dr. hantos lászló, a fejér megyei tanács elnökhelyettese, pálfalvi andrás, a szakszervezetek fejér megyei tanácsának vezető titkára és khatt andrás, a kisz fejér megyei bizottságának első titkára. ott volt továbbá beaid khelifa, az algériai szállítómunkások szakszervezetének titkára és boughaba boughaib, a marokkói szakszervezeti tanács végrehajtó bizottságának tagja. brunner tibornak, a hazafias népfront fejér megyei bizottsága elnökének megnyitója után harmati sándor, a magyar szolidaritási bizottság elnöke mondott beszédet. többek között ismertette a moszkvai béke-világkongresszus és a berlini világifjúsági találkozó előkészületeit, ezt követően gyenge károly, a hazafias népfront fejér megyei bizottságának alelnöke ismertette a béke és barátság hónapjának fejér megyei programját. az ülésen felszólaltak az arab vendégek is, akik köszönetet mondtak a magyar dolgozók testvéri szolidaritásáért.

fejér megye városaiban és községeiben koszoruzási ünnepségeken emlékeztek meg a fasizmus felett aratott győzelem 28. évfordulójáról. koszoruzási ünnepség zajlott le székesfehérvárott, dunaujvárosban, mórton, szabadegyházán, sárbogárdon és bicskén. az agárdi szovjet hősi emlékműnél a kegyelet koszoruját helyezte el a felszabadító harcokban elesett i.p. oszadcsij sorkatona két gyermeke is, akik az ukrainai vinnyicéből érkeztek hazánkba, hogy felkeressék édesapjuk sírját.

/folyt. köv./

- 46 -

15.20 bh

NA 1540

bb 52. / a béke és ... 1. folyt. bh

a győzelem napja alkalmából koszoruzási ünnepségeket rendeztek szegeden, a széchenyi téri szovjet hősi emlékműveknél, amelyeknek talapzatára, a csongrád megyei a szegedi városi párt- és tanácsszervek vezetői, a tömegszervezetek, az üzemek, a magyar fegyveres testületek, valamint az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet csapatok képviselői helyezték el az emlékezés virágait. - koszoruzási ünnepség volt a dugonics temetőben lévő szovjet-, és a belvárosi temetőben lévő román hősi emlékműnél is. a román hősi emlékmű talapzatára a román szocialista köztársaság budapesti nagykövetsége nevében ioan cotot rendkívüli és meghatalmazott nagykövet, továbbá alexandru matcau kereskedelmi tanácsos helyezték el koszorut.

komárom megye számos településén bensőséges ünnepségen emlékeztek meg a győzelem napjáról. az évforduló alkalmából több helyen került sor magyar-szovjet baráti találkozóra. komáromban, a jókai-ligetben koszoruzási ünnepséget tartottak a szovjet hősi emlékműnél.

hasznló esemény zajlott le a szombathelyi szovjet hősi emlékműnél, a népfront - klubban pedig magyar-szovjet barátsági estet tartottak, amelyen farkas lászló, a városi népfrontbizottság alelnöke, az országos béketanács tagja mondott ünnepi beszédet.

veszprém megye városaiban és üzemekben gyűléseken méltatták a győzelem napja jelentőségét. a békehónap központi eseményére az épgép veszprémi gyáregységében került sor, ahol szabó lászlóné, az mszmp városi bizottságának első titkára volt az ünnepi szcnok. - sümegen a környék ipari, mezőgazdasági és fogyasztási szövetkezeteinek képviselői tartottak béke-nagygyűlést, amelyen lövitusz károly, a veszprémi meszőv elnöke mondott beszédet. pápán a szovjet hősök emlékművének megkoszoruzásával, várpalotán pedig a szovjetunió fejlődését bemutató kiállítással emlékeztek meg a győzelem napjáról./

magyar-szovjet baráti határtalálkozóval egybekötött ünnepi béke-nagygyűlésen nyitották meg záhonyban a béke és barátság hónapjának szabolcs-szatmár megyei programját. az ünnepségen több mint hatszáz, köztük száz szovjet dolgozó vett részt. ott voltak a két szomszédos terület párt-, állami és társadalmi szerveinek vezetői, köztük dr. tar imre, az mszmp szabolcs-szatmár megyei bizottságának első titkára, dr. pénzes jános, a megyei tanács elnöke, továbbá i.i. szkiba, az ukrán kommunista párt kárpátontuli területi bizottságának titkára és v.p. ruszin, a területi tanács elnöke. /folyt. köv./

NA 1540

- 47 -

bb 52. / a béke és ... 2. folyt./ bh

gulyás emilné dr., a hazafias népfrent megyei titkára nyitotta meg az ünnepséget, majd dr. tar imre és v.p. ruszin mondott beszédet. méltatták a fasiszmus felett aratott győzelem jelentőségét, a magyar és a szovjet nép, illetve a két testvérterület közötti együttműködés eredményeit. a nagygyűlés résztvevői táviratban köszöntötték l.i. brezsnyevet, az szkp főtitkárát a győzelem napja és a lenin-békedíjjal való kitüntetésé alkalmából. az ünnepség után a magyar és a szovjet párt-, állami és társadalmi szervek képviselői megkoszorúzták záhonyban a szovjet hősök emlékművét.

kaposvárott, a somogy megyei állami építőipari vállalat székháza előtt ifjúsági nagygyűlést rendezett a vállalat kisz-bizottsága. ebből az alkalomból avatták fel a vállalat fiataljai által társadalmi munkában készített - 1848. 1919. és 1945. tavaszát jelképező - emlékművet. weisz zoltán, a somogy megyei kisz bizottság titkára mondott avató beszédet. /folyt. köv.

bb 54. szeptembertől a középfoku tanintézetekben is bevezetik a lépcsőzetes kezdést

t - don zs bh -cz

1973. május 9.

május 14-én a pesti gyárakban és üzemekben is bevezetik a lépcsőzetes munkakezdést, vagyis hétfőtől mintegy 200 ezer dolgozó kezd a mostaninál negyed- vagy félórával korábban, illetve később - közölte szerdai sajtótájékoztatójában bíró lajos, a budapesti közlekedési vállalat forgalmi igazgatója. az v. kerületi intézményekben július 2-től léptetik életbe a differenciált munkakezdést. ez év szeptemberétől a diákok egy része szintén „lépcsőzetesen”, kezd meg az új tanévet. a tervek szerint azonban a külső városrészekben - a xv. - xxii. kerületekben - levő középfoku iskolákban, valamint az összes budapesti szakmunkásképző intézetben a tanítás változatlanul reggel nyolc órakor kezdődik. az i-xiv. kerületi oktatási intézményekben negyed órával később, 8,15-kor, a felsőfoku tanintézetekben szintén 8,15-kor, illetve esetenként 8,30-kor csengetnek majd be.

/folyt. köv./

15.45 bh

- 48 -

NA 1520

bb 54. /szeptembertől .. folyt./ bh

a lépcsőzetes akcióba a vállalatok nagy többsége szívesen „benevezett”, de vannak olyan gyárak is, amelyekkel még nem sikerült megállapodást kötni, mint például az építésgazdasági és szervezési intézettel, az egyt gyógyszervegyészeti gyárral, valamint a ganz mávag vagon és gépgyárral. a differenciált munkakezdés bevezetéséről szóló gazdasági bizottsági határozat értelmében ilyen esetekben az ágazatilag illetékes miniszter, illetve főhatóság vezetője dönt majd a hatáskörébe tartozó gyár munkarendjének megváltoztatásáról.

a lépcsőzetes munkakezdés eddigi tapasztalatairól bíró lajos elmondta, hogy az érintett utvonalakon a tömegközlekedés javult. a kritikus időszakban - például reggel háromnegyed öt és hat óra között - a zsúfoltság átlagosan 15-20 százalékkal, a budafoki uton pedig 30 százalékkal csökkent. /mt1/

bb 55. félidőben a miskolci filmfesztivál

vid kz bh -cz

1973. május 9.

félidőjéhez érkezett szerdán a xiv. miskolci filmfesztivál. a szakszervezetek borsod megyei tanácsa székházában lévő római sándor művelődési központ csaknem ezer főt befogadó színháztermében állandóan telt ház előtt már megközelítőleg ötven tv- és rövidfilmet vetítettek le. szerdán a hevesi iván filmklubban a miskolci középiskolások és a szakmunkástanulók részére külön filmvetítést rendeztek a bemutatott filmek alkotójának részvételével. /mt1/

bb 57. csehszlovák áruházi hetek magyarországon - magyar-csehszlovák belkereskedelmi tárgyalások

1 kf mm sb bh la

1973. május 9.

dr. sághy vilmos, a belkereskedelmi miniszter első helyettese és e. decker szlovák kereskedelemügyi miniszterhelyettes szerdán délelőtt tatabányán megnyitotta a csehszlovák áruházi heteket.

délután a belkereskedelmi minisztériumban megkezdődött a magyar-csehszlovák belkereskedelmi állandó bizottság elnöki értekezlete is, amelyen e. decker és dr. sághy vilmos értékeli a bizottság eddigi tevékenységét és megállapodnak a két ország belkereskedelmi együttműködésének 1973 évi további teendőiben. /mt1/

16.00 bh

NA 1620

bb 56. csokonai vitéz Mihály minden munkájával - indul a magyar remekírók sorozata

1 ró gk zs bh -cz

1973. május 9.

„ Irok a xx. vagy a xxI. századnak, „ - írta csokonai egy el nem küldött levelében. a költő jövőlátó igazságát támasztja alá, hogy a hazai könyvkiadás eddigi legnagyobb vállalkozása, a „ magyar remekírók „ sorozata munkáinak kétkötetes kiadásával indul. a költő születésének 200. évfordulójára megjelenő két kötet minden eddigi kiadásnál bővebb és hitelesebb csokonai-szövegeket közöl. a két kötetben kiadott csokonai-műveket - kiváltképpen az idegen nyelvű szövegeket - jegyzetek is támogatják. az első kötet a költő eredeti verseit, zsengeit és műfordításait tartalmazza. a másodikban szépirodai munkáit, tanulmányait, drámáit, drámafordításait, személyes írásait és leveleit találja meg az olvasó.

a szépirodalmi kiadó gondozásában megjelenő „ magyar remekírók „ 80 kötete felöleli irodalmunk egészét, a középkortól napjainkig. olvasói megismerhetik klasszikusainkat, a múlt s a jelen jellemző és jelentős íróit, a magyar irodalom nagy hegyvonulatát, a nemzeti irodalom folytonosságát. mintegy 800 évet fog át a teljes sorozat kódexeknek legendaanyagától, a középkori krónikásoktól, a reneszánsz kori történetíróktól a xx. századi költői, drámai, lírai és kritikai antológiáig.

a szépirodalmi kiadó szerdai sajtótájékoztatóján illés endre igazgató ismertette a magyar könyvnyomtatás és könyvkiadás 500. évfordulóján induló sorozatot. egy-egy író életműve vagy az életműből készült válogatás 1000-2000 oldalon, bibliapapírra nyomva, évszázadonként más-más színű egészsvászson kötésben lát napvilágot. évente hat kötet megjelentetését tervezik, az egész sorozat körülbelül 80 kötet lesz. az egymást követő kötetek sorrendjének megállapítása, a sorozat végső programjának kialakítása s szerkesztő bizottság feladata. a válogatásoktól, a kötetekben szereplő írókról, műveikről is a szerkesztő bizottság dönt. minden kötet szövege a legfrissebb irodalomtörténeti kutatások figyelembevételével, gondosan sajtó alá rendezve, egyes íróknál válogatva, s ha szükséges, a művek forrásait és történetét magyarázó jegyzetekkel, utószóval bővítve kerül az olvasóhoz.

a sorozatra előfizetni szándékozóknek 50 forint előleget kell fizetniük. ezt az összeget a terjesztő a 11. kötet vételárába beszámítja, tehát a vásárló a 12. kötetet díjtalanul kapja meg./mtl/

16.10 bh

NA 1625

- 50 -

bb 60. jó útemben halad az alumíniumipari központi fejlesztési program megvalósítása - dr. szekér Gyula nehézipari miniszter sajtótájékoztatój a parlamentben

t bé tm sb bh la

1973. május 9.

dr. szekér Gyula nehézipari miniszter szerdán a parlamentben tájékoztatta a sajtó munkatársait az alumíniumipari központi fejlesztési program megvalósításának helyzetéről. a sajtótájékoztató dr. várkonyi Péter államtitkár, a minisztertanács tájékoztatási hivatalának elnöke nyitotta meg.

a nehézipari miniszter elmondotta, hogy a kormány 1970-ben hagyta jóvá az alumíniumipari központi fejlesztési programot. ez az átfogó fejlesztési terv felöleli a magyar alumíniumipar egészét, a bauxitbányászatot, a timföldgyártást, az alumínium-kohászatot, az öntvénygyártást és a különböző készárúk előállítását is. a program szerint 1970-től 1985-ig egy millió tonnával nő a bauxittermelés, 380 000 tonnával emelkedik a timföld-előállítás, 45 százalékkal az alumíniumtermelés, ugyanakkor körülbelül háromszorosára növekedik a félgyártmányok, az öntvények és a készárúk mennyisége is. e tervek megvalósítása lehetővé teszi, hogy a belföldi piacot teljes egészében ellássák korszerű, olcsó alumínium és alumínium-tartalmú készárúkkal, lehetőség nyílik az alumíniumipari termékek export-szerkezetének javítására is. a tervek szerint az exportban mindinkább nő a késztermékek aránya. az export növekedése mellett számottevően emelkedik majd a hazai fogyasztás is, az 1970. évi 8.2 kilogrammról 1985-re 16-19.5 kilogrammra emelkedik az egy főre eső alumínium-felhasználás.

a továbbiakban dr. szekér Gyula hangsúlyozta, hogy ennek a nagyszabású programnak megvalósításához döntően hozzájárul az 1962-ben megkötött magyar-szovjet timföld-alumínium egyezmény, amely lehetővé tette, hogy nyersanyag-kincsünkkel arányos alumínium-mennyiséggel rendelkezünk, az elmúlt tíz év óriási ütemű fejlődése a biztosítéka annak, hogy az 1985-ig tervezett célok megvalósuljanak. a nehézipari miniszter vázolta a tízéves egyezmény legfőbb eredményeit. elmondotta többek között, hogy 1962-höz viszonyítva timföld-termelésünk kétszeresére, alumínium-félgyártmány termelésünk pedig kétszeresére emelkedett. az alapanyaggyártás növelése lehetővé tette az alumínium felhasználás, s ezzel számos európai fejlett ipari országot elhagytunk, így például Angliát, Franciaországot, Olaszországot is, szintén az egyezmény óta eltelt tíz év alatt vált jelentőssé az iparág exportja is, s főleg annak szerkezetében figyelemre méltó a változás. 1962-ben az export túlnyomó része alapanyag volt, 1972-ben pedig a félkész és a készárú-export aránya meghaladta a 40 százalékot. 1962-ben még a forgalom évi hat millió rubel, 1972-ben pedig már elérte a 48.4 millió rubelt.
/folyt. köv./

16.20 bh

NA 1625

- 51 -

bb 60. ; / jó ütemben ... folyt./ bh

a továbbiakban dr. szekér gyula leszögezte, hogy az alumíniumipari központi fejlesztési program megvalósítása jó ütemben halad. az új létesítményekkel, az eddigi fejlesztéssel a 15 évre meghatározott termelésnövelés 83 százalékát már megvalósították a bauxitbányászatban, 79 százalékát pedig a timföldgyártásban. ez lehetővé teszi, hogy a magyar-szovjet és a magyar - lengyel timföld-alumínium-egyezményből eredő kötelezettségeinknek eleget tegyünk. a termelésnövelő új létesítmények között említette dr. szekér gyula az almásfüzitői timföldgyár bővítését, az új ajkai timföldgyárat, a székesfehérvári szélesszalag-hegerművet, az új lemez hullámosító üzemet. megnőtt az alumínium-fólia gyártása, ugyanakkor berendezkedtek a dűvahuzal, valamint a formaöntvény gyártására is. ezek a fejlesztések és beruházások a negyedik ötéves tervre előirányzott költségek 50 százalékát adják.

a nehézipari miniszter részletesen elemezte a magyar alumíniumipar múlt évi munkáját. megállapította, hogy a timföldet kivéve az igényeket kielégítették, és a fejlesztések eredményeképpen valamennyi termék gyártásában dinamikus fejlődés tapasztalható. a timföld-termelés az ajkai új timföldgyárban beruházási munkák elhúzódása miatt elmaradt a tervezettől, de az államközi egyezményeken alapuló export-kötelezettségeknek áthidaló intézkedésekkel sikerült eleget tenni. alumínium félgyártmányokból ellátták a fogyasztókat, tovább növekedett a tőkés és a szocialista export. az alumínium késztermékek hazai felhasználása, belső forgalma némileg visszaesett, összességében mintegy 3 százalékkal. elsősorban a közlekedés-ipar, ezen belül a jármű és motorgyártás használ fel kevesebb alumíniumot, de stagnálás mutatkozott a gépipar felhasználásában is, ugyanakkor a könnyűszerkezetes építési programnak megfelelően az építőiparban tovább nőtt az alumínium mennyisége. a negyedik ötéves terv végén üzembe lépő új hengerű és présmű tovább növeli az alumíniumfelhasználást és a termék választékot is. megjelennek a különböző lakkozott és vékony szalagok, csőjártatos lemezek, hegesztett csövek, ezeket csak kis mennyiségben, vagy egyáltalán nem is gyártották. /mt1/

..

NA 1640

- 52 -

bb 58. tolna megyei szocialista brigádvezetők fóruma

vid./kz g1 la

1973. május 9.

a tolna megyei szocialista brigádvezetők fóruma volt szerdán a szekszárdi babits mihály művelődési központban. k. papp józsef, a tolna megyei pártbizottság első titkára válaszolt az írásban, illetve a helyszínen feltett kérdésekre. a résztvevőket elsősorban a megye városainak és nagyobb községeinek fejlesztése, továbbá a szocialista demokrácia értelmezésével kapcsolatos kérdések érdekelték. /mt1/

..

bb 59. kitüntetés

bé/gk g1 la

1973. május 9.

a népköztársaság elnöki tanácsa somogyi lajosnak, az éltér műszaki-gazdasági tanácsadójának a munka érdemrend arany fokozatát adományozta eredményes munkájának elismeréseként, nyugdíjba vonulása alkalmából. a kitüntetést szerdán dr. soós gábor, a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter első helyettese adta át. /mt1/

..

bb 61. hazaérkezett kubából

pá g1 zs la

1973. május 9.

erdei lászlóné, a magyar nők országos tanácsának elnöke, aki részt vett a nemzetközi demokratikus nőszövetség havannában tartott irodaiülésén. /mt1/

..

bb 62. kitüntetés

pá g1 zs la

1973. május 9.

a népköztársaság elnöki tanácsa dávid gyula kossuth-díjas zeneszerzőnek, a liszt ferenc zeneművészeti főiskola docensének 60. születésnapja alkalmából, eredményes munkája elismeréseként a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. a kitüntetést dr. orbán lászló, a művelődésügyi miniszter első helyettese szerdán adta át. /mt1/

..

NA 1650

- 53 -

bb 63. a vízművek munkáját elemezte a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

pr/tr g1 zs

1973. május 9.

szerdán megtartotta első ülését a fővárosi tanács közelmúltban újjáválasztott végrehajtó bizottsága: egyebek között elemezték a fővárosi vízművek tevékenységét, megvitatták fejlesztésének időszzerű teendőit. az ülésen elhangzottakról hajdu györgy, a vízművek igazgatója és rymorz pál, a fővárosi tanács közmű- és mélyépítési főigazgatóságának vezetője tájékoztatta az újságírókat.

elmondották egyebek között, hogy ma már csak úgy tudják a főváros vizigényét kielégíteni, ha esztendőnként legalább napi 36 000 köbméterrel gyarapítják a csőhálózatba juttatott víz mennyiségét. /ennyit fogyaszt egy nap alatt győr lakossága. /ma még a budapestieknek csupán 83 százaléka nyithatja ki lakásában a vízcsapot, 8 százaléuk csak udvari vagy folyosói csapról kap vizet, 2 százaléuk pedig az utcai kutakról, néha több száz méterről hordja a vizet. a főváros lakosainak hét százaléka nem részesül vezetékves vizellátásban, csupán ásott kutakból jut vízhez. a vizigények egyébként hatalmas tempóban növekszenek. korábban egy lakos „fej-adagja”, 150-200 liter volt, ma már megközelíti az 500 litert, s reális az a prognózis, hogy egy évtized múlva már 700-800 liter lesz.

a vízművek eddig főként budapest északi részén, a szentendrei sziget környékén fejlesztette víznyerő berendezéseit, ide építették a napi 200 000 köbméter teljesítményű víztisztító művet is. miután azonban az itteni víz gyengébb minőségű, ezt csak olyan időpontokban működtetik, amikor a parti szűrősű kutak vízhozama nem elég a zavartalan ellátáshoz. a főváros terveit szerint 1975-ben napi 1,160.000 köbméteres, az ötödik ötéves terv végén napi 1,300.000 köbméteres csucsfogyasztással kell számolni. a szentendrei sziget víznyerő területeinek teljes kiaknázását 1977-ben fejezik be ezt követően nagyarányú fejlesztésre a csepel szigeten kerül sor. az itt termelt vízből látják majd el dél-budát és dél-pestet. a vállalat beruházási, illetve fejlesztési hitelkerete 1967-től emelkedett évi 100 millió forint fölé. ez az önmagában igen tekintélyes összeg sem elegendő azonban az esztendőről-esztendőre visszatérő vízgondok enyhítésére. a közelmúltban épült meg tótfalun az 1-es és a 2-es, szigetszentmiklóson pedig a 2-es számú vízmű, az utóbbi tétő alá hozatalához a fővárosi tanács külön 50 millió forinttal járult hozzá.

/folyt. köv./

M 1715

- 54 -

bb 63. /a vízművek... 1. folyt./g1

folyamatosan építik a kisoroszi 1-es és 2-es számú vízműveket, s a pénzügyi lehetőségektől függően hozzálatnak a szigetujfalui vízmű építéséhez is. bővítik gépházi kapacitásukat is. az idén fejezik be a káposztásmegyeri, napi 400 000 köbméter teljesítményű 4-es számú gépházat, valamint a napi 20 000 köbméter teljesítményű budaörsi gépházat. épül a pesti 4-es számú főnyomócső, a budai 3-as számú főnyomócső, a rákosszentmihályi gerincvezeték és a szigetszentmiklósi vízműhöz tartozó főnyomórendszer.

a végrehajtó bizottság a vízművek beszámolóját elfogadta, elismeréssel nyugtázta a főváros növekvő vízszükségletének kielégítésére tett eredményes erőfeszítéseit. /mt1/

--

bb 66. elutazott az olasz szocialista párt küldöttsége

pá g1 la

1973. május 9.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának meghívására 1973. május 6-9. között hazánkban tartózkodott az olasz szocialista párt küldöttsége, mario zagarinak, a párt elnöksége tagjának vezetésével. a küldöttség tagjai voltak: luciano de pascalis, a párt elnökségének tagja, enzo maggi, a központi bizottság, marcello inghilesi és gianna muccini, a milánói pártbizottság munkatársai.

a küldöttséget fogadta bisziku béla, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára. a vendégek megbeszéléseket folytattak nyers rezsóval, a politikai bizottság tagjával, a központi bizottság titkárával, pullai árpáddal, a központi bizottság titkárával és a központi bizottság több felelős vezetőjével. látogatást tettek a medicor művekben.

a z őszinte légkörben lefolytatott megbeszélések során a két párt vezetői eszmecserét folytattak a pártjainkat közösen érdeklő kérdésekről, a nemzetközi helyzet időszzerű problémáiról, valamint további együttműködésük lehetőségeiről. az olasz szocialista párt küldöttségét, amely szerdán elutazott hazánkba, a ferihegyi repülőtéren gyenes andrás, a kb külügyi osztályának vezetője és dr. berecz jános, az osztály helyettes vezetője bucsúztatta. /mt1/

--

M 1720

- 55 -

bb 64. sajtótájékoztató az operaházban

t zsu/tm szb zs la

1973. május 9.

Szerdán az operaház székely bertalan termében Lukács Miklós igazgató sajtótájékoztatót tartott, ahol számolt be az 1973-74-es évad terveiről. Egyebek között elmondta, hogy májusban vendégszerepel operaházunkban James King a Walkürben és a Carmenben, valamint Boris Christoff muszorgszkij hovanscsinájában. Júniusban várható Nicolai Gedda, aki két alkalommal lép fel a Faustban. Ez évben felújítják az operaházban Csajkovszkij Hattyúk tava című balettjét, amelyet néhány éve az Erkel színházban játszottak. A felújítás után ismét az operaházban tűzik műsorra. Az Erkel színházban pedig a Nürnbergi mesterdalnokok felújítására is sor kerül.

Az új évad indulása előtt a Filharmóniai Társaság zenekara nyáron Isztambulba és a flamand fesztiválra utazik vendégszereplésre. Innen tovább mennek Edinburghba, ahol találkoznak az operaház együttesével, s az Edinburghi fesztiválon három darabban szerepelnek összesen hét előadáson. Az 1973-74-es évadban az operaházi bemutatók között szerepel Szokolay Sándor Sámson című operája. Rendezője Mikó András, karmesterei Kőrödy András és Lukács Ervin. A díszleteket és a jelmezeket Forrai Gábor és Márk Tivadar tervezte.

A másik bemutató: Janáček Jenyfa című műve; a darab rendezője Békés András, karmestere Oberfrank Géza, a díszleteket Makai Péter, a jelmezeket pedig Márk Tivadar tervezte. Három egyfelvonásos balettet is bemutatnak a következő évadban. Sztranvinszkij: a tűzmadár és a tavaszi áldozat, valamint Webern: Opus 5. című művét, béjart koreográfiái alapján.

Az Erkel színházban felújítják Verdi az Álarcosbál című operáját. A művet Ferencsik János vezényli majd, rendezője Békés András. Az utóbbi évek Verdi-reneszánszába jól beleillik a Lombardok bemutatója. A bemutatót Lamberto Gardelli vezényli. Petrov: a világ teremtése című balettjének bemutatója is sorra kerül a jövő évadban. A bohéméletet újra az operában láthatja a közönség, s felújítják a Diótörőt.

Folytatódnak a vendégszereplések is. Október végén, november elején operaházunk balett-kara az NDK-ban, Berlinben és Drezdában a Spartacussal és Delibes: Sylvijával vendégszerepel. A német komische Oper májusban mutatkozik be nálunk, két művel. 14 külföldi vendégművész budapesti fellépésére számítanak. /folyt.köv./

17.20/szb

-56-

NA 1720

bb 64. /sajtótájékoztató... 1. folyt./-szb

A látogatottságról szólva Lukács Miklós elmondta, hogy a bérletesek száma 1969-73 között tízezerrel emelkedett, vagyis jelenleg 47,000-en látogatják az előadásokat bérleteikkel. Ez azt is bizonyítja, hogy a bérletrendszer konstrukciója találkozik a közönség igényeivel. Jelenleg 35 bérletsorozat van operaházi, Erkel színházi és kombinált előadásokra. Ebből 27 sorozat előadásain lépnek fel vendégművészek. A következő évadban is kibocsátják a hagyományos bérletfajtákat, amelyek különböző kedvezményekben részesülnek. Már vásárolhatók a különböző ifjúsági bérletek, amelyek az operában és az Erkel színházban vasárnap délutánra és hétköznap délutánra biztosítanak szórakozási lehetőséget, s 40 százalékos kedvezményt nyújtanak. /az ifjúsági bérlek száma jelenleg több mint 20 000./ a főiskolai bérlet kedvezménye pedig 30 százalékos.

A régi tulajdonosok május 22- június 6. között újíthatják meg bérleteiket, új bérletek pedig június 13-tól válthatók. /mt1/

bb 65. a tervidőszak végéig felépül a 24 ezer állomással induló belvárosi telefonközpont - ünnepélyes alapkövetétel a Martinelli téren

t kf/gk szb la

1973. május 9.

Szerda délután a Martinelli téren ünnepélyesen helyezték el a belváros új telefonközpontjának alapkövet.

Az ünnepségen Horn Dezső közlekedés- és postaügyi miniszter-helyettes, a posta vezérigazgatója méltatta az esemény jelentőségét. Elmondta egyebek között, hogy Budapest belvárosnak, az V. kerületnek, valamint a VI., a VII., a VIII. és a IX. kerület egy részének telefonszolgálatát a 100 esztendővel ezelőtt épített főpostán az immár 45 éve működő 14 000 állomásos telefonközpont látja el. Budapest legsűrűbben lakott részén, ahol egyébként a legtöbb hivatal és intézmény található, évek óta nem volt lehetőség a telefonhálózat fejlesztésére, nem tudtak szinte egyetlen új állomást se felszerelni, s a szűk kapacitáson kívül a megnövekedett forgalmat is csak a legnagyobb erőfeszítések árán tudta lebonyolítani a régi központ.

A posta negyedik ötéves tervének egyik legfontosabb beruházása a Martinelli tér - városház utca és Petőfi Sándor utca által határolt területen épülő, korszerű, 40 000 állomást befogadó új telefonközpont, amely a tervek szerint 1975 végéig készül el. A fél-milliárd forintos beruházással létesülő központ kezdetben 24 000 állomással működik majd, a közületi igényeket teljes egészében kielégíti és lehetőséget nyújt a lakossági távbeszélőgondok fokozatos felszámolására is. /folyt.köv./

17.25/szb

-57-

NA 1720

v

kbb 65. /a tervidőszak... 1. folyt./-szb

a központ terveit a buváti készítette, a kivitelező a középületépítő vállalat. az építőknek a központtal a jövő év áprilisáig kell olyan készültséget elérniük, hogy a beloianniszi híradástechnikai gyár megkezdhesse a korszerű crossbar gépek szerelését. a munka meggyorsításához a budapesti távbeszélő igazgatóság szakemberei is hozzájárulnak, s az építéssel egy időben a posta központi kábelüzeme felújítja az elavult kábelhálozatot is.

az ünnepségen az esemény megörökítésére emléklapot, az építésben és a szerelésben érdekelt vállalatok vezetői pedig szocialista megállapodást irtak alá. az ezekről szóló okiratokat műgyantával lezárt tartályba tették s a tartállyal együtt a belváros új telefonközpontjának alapkövét németh károly, az mszmp politikai bizottságának tagja, a budapesti pártbizottság első titkára, dr. csanádi györgy közlekedés- és postaügyi miniszter, szépvölgyi zoltán, a fővárosi tanács elnöke és padányi mihály, az építésügyi és városfejlesztési miniszter helyettese helyezte el./mti/

--

bb 67. diplomáciai hírek

szb la

1973. május 9.

fock jeno, a minisztertanács elnöke bemutatkozó látogatáson fogadta josé saavedra suarez-t, a bolíviai köztársaság első magyarországi nagykövétét, aki a közelmúltban adta át megbírólevelét.

x x x

fock jeno, a minisztertanács elnöke bemutatkozó látogatáson fogadta paul georg jyrka:nkaillio-t, a finn köztársaság új magyarországi nagykövétét, aki a közelmúltban adta át megbírólevelét. /mti/

--

- 58 -

17.30 bh

NA 1740

bb 30. /az országos béketanács ... 4. folyt./ bh

darvasistván beszéde után hozzászólások következtek. társadalmunk legkülönbözőbb rétegeinek képviselői fejtették ki véleményüket. a magyar békemozgalomnak hozott üdvözlő tolmácsoltak a külföldi delegációk képviselőiben: tran hoai nam, a világbékeért küzdő délvietnami bizottság elnökségének, a dnff központi bizottságának tagja; nguyen van day, a vietnami szakszervezetek országos tanácsa elnökségének tagja, tartományi szakszervezeti titkár; peter alfons steiniger professzor, az ndk ensz társaságának, békebizottsága elnökségének és a béke-világtanácsnak a tagja; lorenz knorr, a német békeunió igazgatósági tagja.

barsi tomaj, a kisz központi bizottságának osztályvezetője ismertette az ifjúsági mozgalom sokrétű együttműködését a magyar békemozgalommal, a többi társadalmi és tömegszervezettel; s elmondta, hogy a magyar fiatalok nagy lelkesedéssel készülnek a berlini vitére, amely az öt világrészen élő fiatalok nagy nemzetközi békedemonstrációja is lesz.

nagy mária, az mszbt főtitkára egyebek között azt hangsúlyozta, hogy a szovjetunió és a szocialista országok békeüdvözlőit támogatja a világ népeinek hatalmas mozgalma, amely eggyé ötvözi mindazokat az erőket, amelyek a békét óhajtják, mindazokat az embereket, akik cselekszenek a békeért.

házlínger györgy, a danuvia központi szerszám- és készülőgyár dolgozója, üzemi szakszervezeti bizottsági titkár a munkások, köztük a fiatalok növekvő politikai érdeklődéséről beszélt, arról, hogy a dolgozó kollektívák mindenütt érdeklődéssel figyelik a világpolitikai eseményeket, örömmel fogadják a béke híveinek minden újabb sikerét.

kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke felszólalásában nyomatékkal aláhuzta a népek összefogásának nagy jelentőségét a békés jelen és jövő megteremtésében. a népek háboruellenes ereje, békevágya - mondta - ma már olyan tényező, amellyel a háborus erők kénytelenek úgy számolni, mint a hadosztályokkal. a közvélemény megnövekedett öntudata, politikai aktivitása zavarba hozza a háborus tervezőket. a tömegek nyomása napjainkban egész sor országban balra kényszeríti a kormányzatot, másutt a jobboldali vezetésre gyakorol olyan nyomást, hogy azt józanabb világpolitikai és hatalmpolitikai szemlélet kialakítására, a politikai megoldások szorgalmazására kényszerítse, a katonai megoldások helyett, s a békés egymás mellett élés elvének elfogadtatására a kelet-nyugati - gazdasági, társadalmi, politikai - kapcsolatok és együttműködés fejlesztésére. /folyt. köv./

- 59 -

17.45 bh

NA 1750

bb 30. /az országos béketanács ... 5. folyt. bh

rickó andrás téesz tag szűkebb hazája, borsod megye, ezen belül is négyes község sokrétű békemunkájáról számolt be, egyebek közt arról: hagyomány már náluk, hogy minden esztendőben béke és barátság vonatot indítanak a szovjetunióba.

dr. marton imre egyetemi tanár, az obt tagja hangsúlyozta: a békemozgalom új dimenzióval gazdagította az internacionalizmust, hiszen az imperialistaellenes erők nemzeti és nemzetközi felelősségtudatának és gyakorlatának nagy iskolája.

dobozy imre, a magyar írók szövetségének főtítkára zárta a felszólalók sorát; az irodalom és a többi művészet művelőinek a boldog holnapért érzett felelősségéről és a békemunkában való részvételének lehetőségeiről beszélt.

az ünnepi ülés résztvevői végül - az elnöklő dr. simay mihály javaslatára - táviratban köszöntötték az ideai lenin-békediásokat./mt1/

--

bb 68. „nagyüzem,, az akadémián

t ms/mm szb 1a

1973. május 9.

szerdán, a magyar tudományos akadémia közgyűlésének harmadik napján megtartott osztályüléseken és tudományos tanácskozásokon sokszáz tudós vett részt.

a föld- és bányászati tudományok osztályának

ülésén szádeczky-kardoss elemér akadémikus osztályelnöki beszámolójában kiemelete, hogy az elmúlt három évet az osztály fejlődése szempontjából két döntően jelentős folyamat jellemezte. az egyik az akadémia szervezeti funkcióinak szétválasztása, a másik a földtudományi forradalom világméretűvé válása. ilyen körülmények között az osztály fontos feladatának tartotta, hogy elősegítse a földtudományi forradalom eredményeinek tudatosá válását, és gyakorlati felhasználását a földtudományok hazai művelésében. ezen túlmenően az osztályban és bizottságaiban helyet foglaló szakkutatók széleskörű tájékozódása lehetővé tette a kutatások közvetlen befolyásolását is. a tudományági fölmérések nyomán kapott helyzetképek is elősegítették a hagyományos kutatások és az új szemlélet közötti helyes viszony kialakulását.

a továbbiakban részletesen foglalkozott a tudományos minősítések kérdésével, az osztály publikációs tevékenységével és a bizottsági rendszer továbbfejlesztésével.

/folyt.köv./

M 1805

-60-

bb 68. /„nagyüzem,,..... 1. folyt./-szb

a beszámolót követő vita után az osztályülés tudományos üléssé bővülve megvitatta az ásványi nyersanyagkutatás hazai eredményei és a társadalmi igény közötti kapcsolat helyzetét. az előadók rámutattak, a nyersanyag-kutatás és a hozzáfüződő társadalmi igények komplex voltára. hangsúlyozták, hogy a földtani kutatást szorosan kell követnie a technológiai kutatásnak, mert csak így válhat a nyersanyagból az igényeket valóban kielégítő használati érték. foglalkoztak a főbb nyersanyagok termelésének világtendenciáival, majd elemezték a rendelkezésre álló készletek alapján az ezredfordulóig hazánkban várható nyersanyag-ellátottságot. jelentőségének megfelelő teret kapott a vitában az energiahordozók értékesítésének és felhasználásának optimális területi eloszlása, továbbá a bauxit-kutatás helyzete és feladatai. szádeczky-kardoss elemér előadásában a világszerte egyre inkább előtérbe kerülő geonómiai szemlélet fejlődésének a hazai alap- és alkalmazott kutatásra gyakorolt befolyásáról, az új módszerekkel elért eredményekről számolt be.

a műszaki tudományok osztályának

ülésén bognár géza akadémikus osztályelnök az osztály elmúlt három évi tevékenységéről szóló írásbeli beszámolóhoz kapcsolódva kiemelte azokat a legfontosabb munkákat, amelyeket az osztály tagjai és bizottságai végeztek. alapvető feladatnak tekintette az osztály a tudományos kutatási eredmények fokozottabb mértékű gyakorlati hasznosítását, és ezért törekedett a profiljának megfelelő főhatóságokkal, valamint az országos műszaki fejlesztési bizottsággal a korábbinál szorosabb kapcsolat kialakítására. rendszeressé vált az omfb-ben működő műszaki kutatásokat koordináló tanács és az osztály együttműködése is.

kiemelte, hogy a műszaki tudományokban, valamint a természettudományi alapkutatásokban az eddiginél nagyobb teret kell kapniok az alapvető népgazdasági célokra orientált kutatásoknak. adottságaink figyelembe vételével a hazai iparban jelentős fejlődést elsősorban szelektív iparpolitikával lehet elérni. hasonlóképpen a műszaki és természettudományokban is a jelentősebb kutatási eredmények fontos feltétele a szelektív tudománypolitika.

a beszámolót élénk vita követte.

délután az energetika új utjai és lehetőségei című komplex témának külön tudományos tanácskozást szenteltek, amelyen lévai andrás akadémikus általános helyzetképet adott az energetika fejlődéséről. /folyt.köv./

-61-

M 1810

bb 68. /,,nagyüzem,,... 2. folyt./-szb

rámutatott, hogy távlatban az energetika fejlődését az emberiség számára rendelkezésre álló energiahordozók készlete és összetétele, valamint a várható igények és a társadalom egyéb szempontjai - például a környezetvédelem - fogják meghatározni. az egyre nagyobb arányokban növekvő villamosenergia-termelés fejlődésének alapja már a következő évtizedekben az atomtechnika lesz. nagy jelentőségre tesznek szert az energia többcélú felhasználásához kapcsolódó rendszerek. a közuti közlekedésben a legnagyobb változás az akkumulátoros, vagy üzemanyag-cellás villamosmotorok elterjedésétől várható. itt a környezetvédelem szempontjai még a gazdasági megfontolásokat is háttérbe szoríthatják.

a további előadások a gyorsreaktoros erőművek problémáival, a fúziós reaktorok megvalósításának lehetőségeivel, a nagy együttműködő villamosrendszerek perspektíváival foglalkoztak. az egyik előadás a gőzturbina hatásfokának növelését célzó két-közegű erőművel folytatott félüzemű kísérletekről számolt be.

a genetika időszerű kérdései

állottak az érdeklődés középpontjában a szerdai napon. az akadémia disztermében nagy számban gyűltek össze e problémák iránt érdeklődő orvosok, biológusok, állatorvosok, állattenyésztők és más szakmák képviselői, az agrár, az orvosi és a biológiai osztály közös tudományos tanácskozásán. alföldi lajos, a biológiai tudományok doktora bevezető előadásában arról szólt, hogy bár a század elején fejlődésnek indult genetika már a harmincas évek közepén értelmezni tudta az öröklődés törvényszerűségeit, csak a molekuláris genetikai kutatásoknak az ötvenes évekre eső kibontakozása tette lehetővé az öröklést meghatározó gének természetének megismerését. az új felfedezések nyomán a következő évtizedekben sok nagyjelentőségű gyakorlati és elméleti eredmény várható. a multban hazánkban nem alakult ki a nemzetközi élvonalhoz viszonyítva versenyképes elméleti genetikai kutatás. ezt a hátrányt a szegedi biológiai központban létrehozott genetikai intézet, valamint az elméleti genetika széleskörű egyetemi oktatása révén hozhatjuk be.

horn artur akadémikus a korszerű, nagy részben iparosodó állattenyésztés elméleti alapjait szolgáltató populáció-genetika jelentőségét és feladatait ismertette. a kutatómunka elősegíti, hogy állattenyésztésünk kellő ütemben alkalmazkodjék a gyorsan változó igényekhez. sváb jános kandidátus rámutatott, hogy a populáció-genetikai kutatások a hibridállományok értékét meghatározó ugynevezett heterozishatás csökkenése elleni védekezést is elősegíthetik, aminek igen nagy a gazdasági jelentősége.

/folyt.köv./

MA 1870

bb 68. /,,nagyüzem,,... 3. folyt./-szb

a továbbiakban az immunogenetikáról mint az immunológia új ágáról és ennek állattenyésztési felhasználásáról hangzottak el előadások, majd humángenetikai előadások következtek. ezekben többek között az öröklődő tulajdonságok, betegségek orvosi befolyásolásának lehetőségeiről, a molekuláris genetikai orvostudományi alkalmazásáról, a genetikai betegségek megelőzéséről, gyógyításáról és ezek társadalmi következményeiről, valamint az ivarszervek fejlődési zavarainak genetikai hátteréről adtak ismertetést.

a gazdaság- és jogtudományok osztályának ülésén friss istván akadémikus elnöki beszámolójában az írásban szétküldött anyag néhány témájáról adott vázlatos összefoglalót. hangsúlyozottan foglalkozott a távlati kutatási tervekkel az osztályhoz tartozó kérdéscsoportokkal, valamint az mszmp agitációs és propaganda bizottsága által javasolt kilenc témakörrel. megállapította, hogy az említett témák kutatásában jelentős kezdeti sikerek láthatók és a kutatás koordinációja, tervezése és szervezése terén szerzett tapasztalatok elősegítik az osztályhoz tartozó tudományágak további munkáját.

második kiemelt témakörként az osztályhoz tartozó tudományágazatok eredményeivel foglalkozott és hangsúlyozta, hogy az osztály fontos feladata a megindult kutatások továbbfejlesztése, valamint az országosan kiemelt kutatási témakörökben folyó munka erőteltjes támogatása. végül az egyetemi kutatóhelyekkel való szoros együttműködés fontosságát emelte ki.

a beszámolót vita követte.

a tudományos osztályok közgyűlési munkája csütörtökön délelőtt fejeződik be. ekkor a filozófiai és történettudományok, valamint a matematikai és fizikai tudományok osztálya tart osztályülést és befejezik a műszaki osztály tudományos tanácskozását az energetika új útjairól és lehetőségeiről. délután pedig zárt ülésre ül össze a közgyűlés a vári kongresszusi teremben, hogy megtárgyalja az elnökség és a főtitkár beszámolóját, megválassza az akadémia új tagjait és tisztségviselőit és meghatározza a közeljövő feladatait. /mtl/

18.08/szb

-63-

MA 1870

bb 69. eczet andrás

vid ká bh la

1973. május 9.

a párt- és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetésre, 77 éves korában elhunyt. temetése május 11-én, pénteken, 16 órakor lesz a baglyasaljai temetőben.

az mszmp salgótarjáni városi bizottsága

/mti/

--

bb 70. építésügyi filmnap szekszárdon

vid fm bh la

1973. május 9.

a tolna megyei műszaki hónap alkalmából építésügyi filmnapot rendezett szerdán szekszárdon az építésügyi tájékoztatási központ, a tit és az építésügyi tudományos egyesület tolna megyei szervezete, a szekszárdi tit-székházban tíz szakfilmet mutattak be, köztük több műszaki tájékoztató és oktatófilmet, valamint levetítették a „száz év,„ című, színes műemlékvédelmi dokumentumfilmet is./mti/

--

bb 71. tanácstagi alapot létesít szolnok város tanácsa

vid fm h la

1973. május 9.

tanácstagi alap létesítésére vonatkozó javaslatot terjesztenek a legközelebbi tanácsülés elé - erről határozott szerdai ülésén a szolnoki városi tanács végrehajtó bizottsága. a tervezet szerint javasolják az államhatalmi testületnek, hogy minden évben tartalékoljanak 200 000 forintot. ennek az összegnek a felhasználására - a tanácstagok javaslata alapján - olyan esetekben kerül sor, amikor társadalmi összefogás születik egy-egy közléstémény soronkívüli megvalósítására.

a végrehajtó bizottság tagjainak véleménye szerint ez a módszer tovább serkentheti a 900. éves jubileumára készülő város társadalmi munkásmozgalmát. az értékelés szerint ugyanis az utóbbi három évben erőteljesen fellendült a társadalmi munkásmozgalom. 1972-ben csaknem tizennyolc ezren vállaltak részt a város szépítéséből, csinosításából, s mintegy huszmillió forint értékű társadalmi munkát végeztek. negyvenhét olyan feladatot hajtottak végre, amelynek teljes fedezetét a társadalmi munka biztosította.

/folyt. köv./

- 64 -

KA 1825

bb 71. / tanácstagi alapot ... folyt./ bh

a vb határozatban mondta ki, hogy a társadalmi munkák tervezését és szervezését a jelölőgyűléseken elhangzott társadalmi munkafelajánlásokra kell alapozni, s egyben felhívta a tanácstagok figyelmét arra, hogy választókerületeikben legyenek ennek a tevékenységnek a szervezői. a társadalmi munka összehangolt irányítására a várospolitikai bizottság keretében külön munkabizottságot hoznak létre, amelynek tevékenységében a szakszervezet, a kisz, a hazafias népfront képviselői is részt vesznek./mti/

--

bb 72. az európai szocialista országoknak

k tf pá zs bh la

1973. május 9.

a gazdaság, a kultúra, a diplomácia területén történő együttműködéséről ad képet az a kiállítás, amely május 9-től 23-ig látható a vörösmarty téri kultúra házában. a gazdag fotóanyagot felölelő bemutatót - amelyet a hazafias népfront országos tanácsa, budapesti bizottsága, a szovjetunió és románia budapesti nagykövetsége, valamint a fővárosunkban működő bolgár, csehszlovák, lengyel és ndk kultúra közösen rendezett - szabó gyöngy író, az országos béketanács és a hazafias népfront budapesti elnökségének tagja nyitotta meg./mti/

--

bb 52. /a béke és barátság .... 3. folyt. /bh

a béke és barátság hónapja somogy megyei megnyitóját kaposvárott, a latinca sándor megyei művelődési központban tartották meg. dr. molnár béla, a hazafias népfront országos tanácsának titkára mondott beszédet a nemzetközi helyzetről, a békemozgalom előtt álló feladatokról.

zalaszentgróton ünnepi nagygyűlést tartottak, amelyen tóth lajos, a zala megyei pártbizottság titkára méltatta a győzelem napja történelmi jelentőségét.

a békéscsabai szlovák társalgási klubban megemlékeztek csehszlovákia felszabadulásának évfordulójáról. az ünnepségen filmet vetítettek a szomszédos nép életéről, a felszabadulás óta elért eredményeiről, majd a közelmúltban csehszlovákiában járt klubtagok élménybeszámolót tartottak.

/folyt. köv./

- 65 -

18.20 bh

KA 1830

bb52. / a béke és barátság ... 4. folyt./ bh

a békehónap borsod megyei eseménysorozatának megnyitójaként szerdán nagygyűlést tartottak tokajban. a nagygyűlésen a helybeli lakosokon kívül résztvettek a szerencsi járás községei párt-, tanács- és népfront szerveinek képviselői a kiszervezetek és a termelészövetkezetek küldöttei, valamint a borsodi nagyüzemek - többek között a diósgyőri Lenin kohászati művek, a szerencsi csokoládégyár, a borsodi vegyikombinát - szocialista brigádjainak képviselői is. nagy Antal, a tokaji gimnázium igazgatója, a hazafias népfront nagyközségi titkára megnyitóján követően s. hegedüs László, a hazafias népfront országos tanácsának titkára ünnepi beszédben méltatta a szovjetunió fasizmus felett aratott győzelmének jelentőségét, továbbá azt a következetes erőfeszítést, amelyet a második világháború befejezése óta a szovjetunió és a szocialista országok kifejtettek a béke megőrzéséért.

a béke és barátság hónapja hajdu-bihar megyei programját debrecenben nyitották meg. a hazafias népfront városi klubjában klaus plobner ndk budapesti kulturális és tájékoztató központjának igazgatója, berlin várja a világ ifjúságát, címmel tartott előadást. este nyíradony művelődési házában magyar-ndk barátsági gyűlést tartottak, amelyen résztvett sikula györgy, a hajdu-bihar megyei pártbizottság titkára is. füleki lajos, a községi pártbizottság titkára köszöntötte a megjelenteket, majd rr. sütő sándor a hazafias népfront megyei bizottságának alelnöke méltatta a győzelem napját. a gyűlésen felszólt klaus plobner is./mti/

..-

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 41. hír : - csehszlovák árubemutató - első bekezdésének harmadik sorában a funkció helyesen:

... szlovák kereskedelemügyi miniszterhelyettes

/mti/

..-

bb 75. szerdán visszaérkezett prágából

k vt gg zs bh la

1973. május 9.

a nácizmus üldözöttei bizottságának küldöttsége, amely - gáti ödön elnök vezetésével - részt vett a nemzetközi sachsenhausen bizottság kongresszusán./mti/

..-

- 66 -

18.45 bh

NA 1915

bb 73. gépesített közuti üzem - nagyobb biztonság - bemutató fejér megyében

1973. május 9.

vid kz bh la

a gépjárműforgalom növekedése megváltoztatta a mintegy 30 000 kilométer hosszúságú állami közutálózat fenntartását, üzemeltetését végző kpm közuti igazgatóságok feladatát. míg a legutóbbi évekig az utálózat fenntartása volt a tizenkilenc közuti igazgatóság feladata, addig jelenleg már a közuti forgalom biztonsága azt igényli, hogy időjárástól, évszaktól függetlenül mindig megfelelő pálya, ut, jelzések és üzemi létesítmények álljanak a forgalom szolgálatában. az általános forgalmi feltételek - többek között az utirányjelző táblák, az utburkolati jelek létesítése, fenntartása, az uttartozékok mindenkori esztétikus állapotbanvaló tartása, a forgalmat zavaró burkolatszennyeződés gyors eltávolítása, az utburkolatok megerősítése, szélesítése, állaguk védelmét szolgáló fenntartási munkák: az árok- és padkarendezés, a zárórétgkésztés, valamint a kátyuzás elvégzése - az utfenntartási munkák nagyfokú gépesítését teszik szükségessé.

a közuti üzem gépesítése végső soron hozzájárul az utak minőségének javulásához, s a közlekedés biztonságához - hangsúlyozták szerdán kápolnásnyéken, a szekesfehérvári közuti igazgatóság itteni utmesterségén rendezett tanácskozáson, a korszerű utfenntartási munkák bemutatóján résztvevő utügyi szakemberek. a kpm közuti igazgatóságának főosztálya, valamint a szekesfehérvári és a budapesti közuti igazgatóság által rendezett bemutatón azokat az ötletes gépeket mutatták be a szakembereknek, amelyek megkönnyítik az utak és az uttartozékok karbantartását. láthatták a szakemberek többek között az oszlop- és korlátmosó gépeket, amelyek körbeforgó kefékkel rendkívül gyorsan megtisztítják az oszlopot vagy kilométerkövet a ráakodott sártól, portól. gépesítették az utburkolati jelek festését is. bemutatták a burkolatszélesítésre alkalmas gépeket is munkaközben, s láthatták a szakemberek, hogyan lehet gyorsan, hatékonyan elvégezni a padkatisztítási munkákat és az ároktisztítást gépekkel./mti/

..-

bb 74. szerdán hazaérkezett ausztriából

k vt gg zs bh la

1973. május 9.

a nácizmus üldözöttei bizottságának küldöttsége, amely szőnyi jános titkár vezetésével részt vett mauthausenben a volt koncentrációs tábor felszabadulásának 28. évfordulója alkalmából rendezett emlékünnepeken.

ugyancsak visszaérkezett a felszabadulás nevű hajón a tábor volt magyar foglyainak 160 tagú csoportja, amely szintén ott volt a mauthauseni ünnepi megemlékezésén./mti/

..-

NA 1925

- 67 -

b 77. hat évi szigorított börtönbüntetésre ítélték a nevelt lányával kegyetlenkedő anyát

vid fm bh la

1973. május 9.

hosszu bünlajstrommal került a vádlottak padjára tóth jánosné gyermelyi segédmunkás. a 29 éves asszony, akinek két gyermeke van, különös kegyetlenséggel bánt férjének előző házasságából származó kislányával, aki héthónapos korában került hozzá. a védőnő állandó szóbeli, többszöri írásos figyelmeztetése ellenére sem gondoskodott a gyerekről. kíméletlenül ütötte, verte és a kislányt másfél éves korában egy ízben olyan súlyosan bántalmazta, hogy annak egyik oldala véglegesen megbénult és értelmileg is gyógyíthatatlanná vált. az esztergomi megyei bíróság tóth jánosné hatévi szigorított börtönbüntetésre ítélte. az ügyész súlyosbításért, a vádlott és védője enyhítésért fellebbezett./mt1/

--

bb 78. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13 órától 18 óráig!

bh la

1973. május 9.

33. orvoskonferencia
34. építőgépész konferencia
35. mentőorvosi kongresszus
36. bmg sajtótájékoztató
37. könyvtári hét fejér megyében
38. elhunyt kovács imre
39. forint - pozdorjából
40. korai karalábé
41. csehszlovák árubemutatók
42. külpolitikai fórum győrött
43. fémbutor bemutató
44. budaprint a bnv-n
45. budapesti napok veszprémben
46. fogadás a csehszlovák nagykövetségen
47. kukoricavetés
48. hűtőkocsifuvarozók ülése
49. a hortobágyi nemzeti park terve
50. 125 éves a műszaki egyetem könyvtára

/folyt. ököv./

- 68 -

M 1920

bb 78. /a belföldi .... folyt./ bh

51. a finn mg.miniszter sajtótájékoztatója
  52. a béke hónapja vidéken
  53. bábolnai istállók Lengyelországban
  54. lépcsőzetes iskolakezdés
  55. miksolci filmfesztivál
  56. magyar remekírók sorozata
  57. csehszlovák áruházi hetek
  58. tolna megyei szocialista brigádvezetők fóruma
  59. kitüntetés
  60. szekér sajtótájékoztatója
  61. hazaérkezett erdeiné
  62. kitüntetés
  63. fővárosi tanács vb
  64. sajtótájékoztató az operaházban
  65. belvárosi telefonközpont alapkövetétele
  66. eltazott az olasz szoc. párt delegációja
  67. diplomáciai hírek
  68. az mta ülése
  69. elhunyt eczet andrás
  70. építésügyi filmnap
  71. tanácstag alap
  72. európai szocialista országok
  73. gépesített közuti üzem
  74. hazaérkezett ausztriából...
  75. hazaérkezett prágából...
  76. vándorkiállítás
  77. kegyetlen anya
  78. hírjegyzék
- /mt1/

--

bb. 76. vándorkiállítás a xiii. kerületben
t zsu tm bh la 1973. május 9.
a „mi hoztuk az időt”, címmel rendezett vándorkiállítás
és szerda délutántól az angyalföldi magyar hajó és darúgyár
kulturtermeiben látható. a május 23-ig nyitvatartó ki-
állítást kovács károly, a xiii. kerületi pártbizottság
első titkára nyitotta meg. /mt1/

--
-69-

M 1940

bbu9.bb.79. időjárásjelentés

gg/p la

1973. május 9.

a meteorológiai intézet jelenti május 9-én, szerdán este 19 órakor :

hüvös idő

várható időjárás csütörtök estig : változóan felhős, hüvös idő, szórványos futóesőkkel, egy-két helyen zivatarral. időnként élénk, néhány helyen átmenetileg megerősödő északnyugati szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön : 15-20 fok között ./mti/

-. -

a szerkesztőségek figyelmébe!

szb la

1973. május 9.

a bb 68. számú hír: /,,nagyüzem,, az akadémián/ 2. folyt. második bekezdése helyesen:

a további előadások a gyorsreaktoros erőművek problémáival, a fúziós reaktorok megvalósításának lehetőségeivel foglalkoztak: /a közbeeső fél mondat, valamint az ez után következő mondat /,,az egyik előadás... félüzemi kísérletekről számolt be,,/

/mti/

t ö r l e n d ő !

-. -

bb 80. krudy gyula emlékűnnepség

i ms/gg szb la

1973. május 9.

a 111. kerületi tanács, a kerületi népfrentbizottság és a frankel leó művelődési ház szombaton délután 16 óra 30 perckor emlékűnnepséget rendez krudy gyula halálának 40. évfordulója alkalmából a dugovics titusz tér 15. számú ház előtt, ahol megkoszorúzzák a nagy író emléktábláját. utána 17 órakor ünnepi műsort adnak a frankel leó művelődési házban. krudy gyuláról féja géza emlékezik meg, a műsorban közreműködik surányi ibolya előadóművész, szabó gyula és timár béla színművész. /mti/

-. -

20.27/szb

-70-

NA 20³⁰

bb 81. koszorúzási ünnepség krudy gyula sirjánál

i ms/gg szb la

1973. május 9.

a magyar írók szövetsége pénteken délelőtt 11 órakor koszorút helyez el krudy gyulának, a mező imre uti temető művész-parcellájában levő sirján a nagy író halálának negyvenedik évfordulója alkalmából. ez alkalommal rákos sándor emlékezik a xx. századi magyar irodalom kiemelkedő alakjára. /mti/

-. -

bb 82. a belföldi szerkesztőség hireinke jegyzéke 18.00 órától zárásig

szb la

1973. május 9.

79. időjárásjelentés

80. krudy gyula emlékűnnepség

81. megkoszorúzzák krudy gyula sirját

82. hírjegyzék

/mti/

-. -

- v é g e -

-71-

főszerkesztő: burján sándor

ügyeletes szerkesztő: koncz antal

szerkesztők: halasi györgy

lakatos erzsébet

NA 20⁴⁰